I чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 124. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 3-го ЛИПНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, JULY 3, 1974 No. 124. VOL. LXXXI.

ПРОФ. ЛЕВ ДОБРЯНСЬКИЙ ЧВЕРТЬ ГОДИНИ НА ТЕЛЕБАЧЕННІ ІНФОРМУВАВ АМЕРИКАНСЬКИЙ НАРІД ПРО НЕДОЛЮ І НЕВОЛЮ УКРАЇНИ

Проф. д-р Лев Добрянський

Ню Йорк. — У вівторок 2-го липня від год. 8.45 до 9-ої ранку президент Українського Конгресового Комітету Америки та голова Крайового Комітету Тижня Поневолених Націй проф. д-р Лев Добрянський під час свого виступу на телебаченні інформував американський нарід про Україну й український нарід та їх недолю в теперішній совєтській неволі. Виступ відбувся в програмі „Сьогодні", яку телевізійна сітка WNBC-TV, канал ч. 4, передає по цілій Америці. Модератор програми Доглес Кайкер, показавши проголошений в „Ню Йорк Таймсі" „Апель до Американського Народу" з нагоди маніфестації у Вашингтоні 22-го червня та в обороні Валентина Мороза, Леоніда Плюща й інших ув'язнених совєтським окупаційним режимом українців, запитав проф. Л. Добрянського про причину того звернення. У відповідь проф. Добрянський, показуючи на карту України, на тлі якої відбувалася розмова, насамперед пригадав, що українців є 48 мільйонів та що вони становлять найчисленнішу не-російську націю, силою включену в Совєтський Союз. Проф. Л. Добрянський в дальшому говорив, що українці боряться не тільки за власну волю і незалежність, але й за волю всіх інших поневолених народів. У відповідь на дальший запит модератора про Мороза і Плюща, проф. Л. Добрянський пригадав виступ в їх обороні таких відомих російських дисидентів, як Олександра Солженіцина ще під час його побуту в Совєтському Союзі, і тепер Андрея Сахарова у його зверненнях до президента Ніксона та совєтського партійного верховода Леоніда Брежнєва. Проф. Добрянський в дальшому говорив про русифікацію України та суцільний наступ совєтських режимників на українську духовість, що і стало безпосередньою причиною широкого руху спротиву в Україні, що його треба вважати вже не тільки за боротьбу за волю і незалежність, але й за саме збереження своєї української ідентичности.

Ширше у відповідь на запит про те, чи в Україні є самостійницькі тенденції та самостійницький рух, — з'ясував проф. Л. Добрянський історичне тло українського самостійницького руху, підкреслюючи, що українська проблема не є внутрішньо-російською справою, українці не є росіянами, а українська проблема має міжнародній характер. Окремо зайняв проф. Добрянський становище до питання „політики відпруження", відповідаючи на запит, чи він є противником відпруження у відносинах з СССР. Він ствердив, що він не є проти політики відпруження, але погодження з Совєтським Союзом не можна купувати ціною порушування прав прав людини і сотень в'язнів в тюрмах і концтаборах. Коли ж з його боку було поставлене домагання до президента Ніксона видвигнути в Москві на вершинній конференції справу В. Мороза і Л. Плюща, то цього не можна розглядати ані за „нетакт", ні за втручування у внутрішні справи іншої держави ,враховуючи позицію України в системі СССР і змагання українського народу за свою незалежність, які мають свою довгу історію.

Блискучий виступ проф. д-ра Лева Добрянського на телебаченні глядачі прийняли з великим не тільки зацікавленням, але й зрозумінням.

Генрі Джексон пропонує встановлення повних дипломатичних зв'язків з комуністичним Китаєм

Пекін. — В той сам час, коли президент Ніксон виїхав до СССР на чергову вершинну конференцію, гострий критик його зовнішньої політики сенатор Генрі Джексон поїхав до комуністичного Китаю на запрошення китайського уряду. В Китаю Джексон буде шість днів і матиме нагоду зустрітися з найвищими державними діячами Китаю. По приїзді до Пекіну 1 липня сенатор Джексон у зустрічі з кореспондентами висловився за цим, щоб ЗСА у найкоротшому часі поробили заходи і встановили повні дипломатичні зв'язки з Китаєм, визнавши китайський комуністичний режим. Генрі Джексон є прихильником думки, що всякі дальші американсько-совєтські домовлення щодо обмеження в зброєнні повинні включати комуністичний Китай, якщо ці домовлення мають мати ефект на міжнародній уклад відносин.

Мандрівні „Стежки культури" в Римі

Рим. (Н. Н.) — В середу, 19-го червня, з летовища Кеннеді в Ню Йорку відлетіли пластові „Стежки культури" ч. 7 до Риму. Десять пластунок з різних міст Америки й Канади летіли повітряною лінією Ісляндії, з перестанком в Рейкявику, і осіли в Люксембурґу. Звідтам учасниці прогулянки їхали поїздом через Швайцарію та північну частину Італії до Вічного Міста — Риму. Прогулянку зорганізував пластовий курінь „Перші Стежі", а командою табору є: комендантка: пл. сен. Наталка Струтинська; бунчужна, пл. сен. Дозя Турчан; писар, ст. пл. Ірина Мостович. Першою цілею прогулянки є відбуття літніх курсів українознавства в Українському Католицькому Університеті в Римі. Друга ціль — це оглядини залишків та руїн старо-римської культури. Третьою, та не менш важною ціллю є плекання пластової дружби. В тритижневій програмі є заплановані одноденні прогульки Фльоренції, Помпеї, Палярмо та Кастельґандольфо. Пластунки повертаються до Ню Йорку 12 липня 1974 року, лінією Ісляндії.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ВІДВІДАВ БІЛОРУСЬ

Мінськ. — Згідно з визначеним пляном, президент Р. Ніксон у поворотній дорозі з Ялти до Москви зупинився 1-го липня в столиці Білорусі Мінську, де зустрівся з білоруськими совєтськими лідерами та докладніше познайомився з самим містом, яке зазнало великих знищень в час Другої світової війни. Президент Ніксон відвідав також село Хатин недалеко Мінська, де німецькі нацисти повбивали майже всіх жителів, підозріваючи їх у співпраці з протинімецькими партизанами. Американських високих гостей вітали десятки тисяч білорусів здовж траси, якої проїздила кавалькада авт. Мінськ якраз тепер відзначає 30-ліття з дня звільнення від німецької окупації.

З Мінська президент Ніксон переїхав до Москви, де 2 липня відбулася остання фаза його розмов з генеральним секретарем ЦК КПСС Л. Брежнєвим. Вечером того ж дня, а в полудне за нюйоркським часом, президент Ніксон мав мати виступ по радіо та телебаченні до населення СССР. До Вашинґтону президент Ніксон повертається 3 липня і вечером поінформує населення ЗСА про висліди своєї поїздки до СССР у виступі на телебаченні.

ПЕРШИЙ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ВИДАВЦІВ, КНИГАРІВ І БІБЛІОТЕКАРІВ ЗСА І КАНАДИ ВІДБУДЕТЬСЯ В КІНЦІ ЦЬОГО ТИЖНЯ

Ню Йорк. — В приміщенні Української Будівлі (хмаросяг Українського Народного Союзу) — 30 Монтґомері вулиця в Джерзі Сиі відбудеться в днях 6 і 7-го липня ц. р. Перший З'їзд українських видавців, книгарів і бібліотекарів ЗСА і Канади. Спонзорами Першого З'їзду є: „Свобода", „Америка", „Гомін України", Видавництво і книгарня Миколи Денисюка з Чикаґо, Наукове Товариство ім. Шевченка, Українська Книгарня в Едмонтоні, Українське Літературне Видавництво „Київ", „Українська Академічна Преса" з Колорадо, „АРКА" — Українська Книгарня з Ню Йорку, Мирон Сурмач і Син та УНСоюз і його В-во „Свобода".

Організатори З'їзду заповіли таку програму: год. 8:30-10:00 — реєстрація учасників, 10:00-1010 — відкриття і покликання Президії, 10:00-10:10 — відтворення модератор Остап Тарнавський; Доповіді Панелю: „Сьогоднішній стан україніки у книгозбірнях ЗСА і Канади" — Роман Верес, коментатор Микола Кравчук; „Можливості майбутнього росту українських книгозбірень ЗСА і Канади" — Роман Ільницький, Василь Верига; „Українські видавництва і книгарні та їхній зв'язок з українським і чужим ринками друкованого слова" — Богдан Мельничук, Микола Чарторийський; „Система закупу матеріялів в американських і канадських бібліотеках (з підкресленням закупу українських матеріялів)" — Олег Кудрик, коментатор Василь Лучків. Год. 1:00-2:30 — обідова перерва; 2:30-3:00 — привіти; 3:00-7:00 — Панель, модератор Богдан Стебельський.

Доповіді Панелю: „До реального культу українського друкованого слова в українській спільноті" — Володимир Барагура, Богдан Романенчук; „Роля та завдання української преси в поширенню популяризації української книжки" — Михайло Сосновський; „Питання розбудови ринку українських видань в ЗСА і Канаді" — Микола Денисюк, Богдан Винар; „Можливість організації стабільного координаційного центру українських видавництв, книгарень і бібліотекарів (його організація та праця")" — Дмитро М. Штогрин.

Неділя, 7-го липня. Год. 9:30-12:00 – заключні наради; підсумки нарад з попереднього дня, обговорення та прийняття проєкту створення Координаційного Центру, вибір Комісії для створення Координаційного Центру, прийняття резолюцій, закриття З'їзду.

Від год. 1:00-6:00 відбудуться VII Звичайні Загальні Збори Товариства Українських Бібліотекарів Америки.

В програмі З'їзду — Мистецтво Української Книги — виставка мистецького оформлення та ілюстрацій українських видань і екслібрісів під проводом Святослава Гординського.

ЦЬОГОРІЧНИЙ СЕЗОН НА СОЮЗІВЦІ ПОЧИНАЄТЬСЯ ЧИСЛЕННИМИ ІМПРЕЗАМИ З КІНЦЕМ ЦЬОГО ТИЖНЯ

Союзівка, Керґонксон. — Ця славна оселя Українського Народного Союзу щорічно починає свій літній сезон із зв'язаним зі Святом Незалежности кінцем тижня, хоча вона вже від років служить членам УНСоюзу і громаді та, зокрема молоді, безперервно протягом цілого року. Цьогорічний сезон на Союзівці з кінцем цього тижня почнеться багатьма атракційними мистецькими та розваговими імпрезами.

На середу, 3-го червня, передбачена спеціяльна програма, присвячена Святові Незалежности, після якої відбудеться забава з танцями при знаменитій оркестрі „Рушничок" з Монтреалю. Рівнож в п'ятницю, 5-го липня, відбудеться забава у великій штучно охолодженій залі „Веселки" при звуках цієї ж знаменитої оркестри.

В суботу, 6-го липня, на Союзівці відбудеться велика мистецька програма з виступом мистецької одиниці: „Незабудьки" — вокального тріо з Чикаґо, при парафії свв. Володимира й Ольги, в складі: Маруся Костелина — сопрано, Олександра Савин — меццо-сопрано та Віра Сурівка — альт. Мистецький керівник Марія Плешкевич; акомпаніямент — Надя Савин; Конферансьє — Аня Дидик. Після мистецької програми — забава з танцями при звуках оркестри „Темпо" під керівництвом І. Коваля.

В днях 6 і 7 липня на тенісових кортах Союзівки УСТ „Чорноморська Січ" влаштовує тенісові змагання за першість СУАСТ-Схід в групі чоловіків-сеньйорів юньйорів і жінок. Початок змагань в суботу, 6-го липня, год. 8 рано.

Крім того, для постійних гостей Союзівки вже відкритий великий фільтрований басейн. На Союзівці чинні тепер два великі табори — табір спортової тенісової школи під керівництвом ред. З. Снилика і табір дівчат від 7 до 11 років під зарядом п-ні Євгенії Цікало, який триватиме до 13-го липня, а опісля розпічнеться хлоп'ячий табір від 14 липня до 4-го серпня. Це все надає Союзівці молодечого чару, бо як відомо — молодь це життя.

ПОМЕР ПРЕЗИДЕНТ АРҐЕНТИНИ ХУАН ПЕРОН

Буенос Айрес. — У понеділок, 1-го липня, тут на 78-му році життя помер на недугу серця арґентинський президент Хуан Домінґо Перон. Президентом Арґентини стала дружина Перона Ізабелла, яка минулого вересня була обрана на пост віцепрезидента країни. Ізабелла Перон справді перебрала обов'язки президента ще минулої суботи, коли, з огляду на свою серйозну недугу, Хуан Перон передав їй всі повновласті. Після смерти свого чоловіка Ізабелла Перон стала першою жінкою-президентом в Західній півкулі.

Повідомляючи на телебаченні про смерть свого чоловіка, Ізабелла Перон сказала, що перебирає президентуру згідно з Конституцією та закликала населення в трудний час допомогти їй вести країну до мети, про яку мріяв Хуан Перон. Ще навіть перед смертю Хуана Перона провідники збройних сил, високі державні урядовці, провідники опозиційних партій, провідники робітничих спілок і представники підприємців і індустрії заявили свою підтримку для Ізабеллі Перон. Наприклад, Рікардо Бальбін, лідер опозиційної Радикальної Громадської Спілки, заявив, минулої суботи, що підтримуватиме конституційного президента, „не зважаючи чи він в штанах, чи в спідниці". Лівонастроєна Організація Пероністської Молоді, яка в минулому часто критикувала Хуана Перона, в суботу також проголосила свою беззастережну підтримку для Ізабеллі Перон. Коментатори вказують, що більшість населення Арґентини хоче надалі задержати демократичну політичну систему, яка була відновлена в тій країні щойно минулого року, й тому арґентинці заявляють готовість підтримувати президента Ізабеллу Перон, навіть, якщо вона немає жадної політичної заправи, боячись, що в іншому випадку владу можуть знову перебрати в свої руки збройні сили. А така можливість існує, бо в Арґентині є серйозний конфлікт не тільки між членами пероністського руху з одного боку, а марксистськими елементами з другого, але сам пероністський рух розколений на праву та ліву вітки. Після смерти Хуана Перона майже єдиним об'єднуючим фактором залишилася його дружина Ізабелла.

Хуан Перон вперше прийшов до влади в наслідок безкровного державного перевороту в 1943-му році. Він справді був провідником цього перевороту збройних сил, але до 1946-го року волів діяти поза кулісами. У 1946-му році Перон був обраний на пост президента Арґентини. В скорому часі здобув собі підтримку бідніших прошарів суспільства, особливо робітників, встановленням соціяльних реформ, збільшенням суспільної опіки, підвищенням платень тощо. Разом із своєю другою жінкою Евою Дуарте він розбудував сильну сітку робітничих спілок, які залишилися вірні йому аж по теперішній час, послабив впливи великих землевласників і впровадив ряд інших реформ. Не зважаючи на ці здобутки, Перон наставив проти себе велику частину населення своїми диктаторськими методами, допустив до корупції в уряді, а в половині 1950-их років своїми екстраваґантними економічними програмами допровадив Арґентину майже до банкрутства. У 1955-му році державний переворот збройних сил змусив Перона залишити Арґентину й перебувати в екзилю 18 років. Більшість цього часу Перон жив в Еспанії. В той час ряд цивільних і військових урядів не зуміли розв'язати суспільних і економічних проблем Арґентини. З огляду на це, Хуан Перон минулого року тріюмфально повернув до Арґентини, а 23-го вересня був втретє обраний на пост президента країни. Його третя жінка Ізабелла була тоді обрана на пост віцепрезидента. Але 77-літній Перон перебрав контролю над поділеною на фракції державою. Збройні зудари між лівими та правими пероністами, терористична діяльність підпільних марксистських організацій, економічні проблеми, як інфляція, робітничі страйки тощо, не дали змоги Перонові перевести в життя своїх плянів. Крім того, похилий вік та занепадаюче здоров'я ще більше послабили його авторитет. Хоча майже всі прошари суспільства перед і після смерти Перона заявили свою підтримку для його дружини Ізабеллі Перон, то коментатори не певні як довго ця підтримка та єдність потривають.

Відділ УККА в Пассейку розгортає політично-інформаційну діяльність

Пассейк. — Управа Відділу УККА на 1974/75 роки, яку очолює Роман Шраменко, вирішила поширити засяг своєї діяльности, поширюючи її на округи Пассейк та Берґен. Праця нової управи розгортається, як про це написано в „Інформаційному бюлетені" ч. 7 з червня ц.р., на двох ділянках: в) поширення та зміцнення організаційної бази і б) скріплення допомоги українському народові в Україні. Відповідно до такого пляну вже переведено деякі успішні акції, а інші є у підготовці. Одна з таких акцій стосується оборони доброго імени українців в Америці. Коли в газеті „Берґен рекорд" появилися кривдячі для українців інформації, група місцевих молодих українців під проводом Лярисн Герман перевела роз'яснювальну акцію, у висліді якої видавництво та редакція газети, висловлюючи жаль з цього приводу, що таке сталося. Одночасно, з ініціятиви ООЧСУ та СУМА Відділ УККА започаткував кампанію в обороні прав українського народу, ініціюючи акцію письмових та усних інтерпеляцій у місцевих сенаторів та репрезентантів, а також у ряді американських інституцій. Цю акцію від імени управи відділу УККА координує член управи Ляриса Герман. Під проводом Відділу УККА українці Пассейку-Берґен взяли активну участь у підготовці та переведенні Українського фестивалю в Ню Джерзі Арт Сентер, а останньо у Всенаціональній Маніфестації у Вашингтоні.

До управи відділу УККА на 1974/75 роки входять: Роман Шраменко — голова, П. Палюх — заступник і внутрішні справи, М. Смородський — заступник і зовнішні справи, Я. Мартинюк — секретар, І. Блиха — касир, С. Покора — справи УНФонду, І. Буртик — референт преси, Оля Ставнича, В. Мочула та Ю. Яцкевич — члени управи. Комісію зовнішніх справ очолила Ляриса Герман з Ратерфорд, яку докооптовано до складу управи. В Контрольній комісії є: д-р М. Бих, В. Марущак та В. Косаревич. Управа публікує власний „Інформаційний бюлетень" українською і англійською мовами.

ТЕКСТИ ЗВЕРНЕННЯ САХАРОВА ДО БРЕЖНЄВА І НІКСОНА В ОБОРОНІ МОРОЗА ТА ІНШИХ В'ЯЗНІВ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — На Захід продісталися повні тексти двох звернень академіка А. Сахарова, — перше до Л. Брежнєва і Р. Ніксона у справі 84-ох російських, українських, жидівських та інших в'язнів, — друге до Л. Брежнєва у справі В. Мороза. У цьому останньому Сахаров пише: „Чотири роки тому заарештований вдруге політичний в'язень Валентин Мороз, після дворічного перебування в одиночній камері Володимирської тюрми, вимагає перевезення його до табору та проголошує голодівку. Валентина Мороза, що відбув вже раніше 4-річний строк ув'язнення, засуджено на 6 років тюрми, 3 роки таборів і 5 років заслання за написання репортажу про страхіття його першого ув'язнення. Тільки намаганням властей заховати ганебну правду можна пояснити їх повторну жорстокість. В тюрмі Мороз терпів від нападів кримінальних злочинців і на власне прохання був переведений до одиничної камери. Єдине нарушення режиму, в якому його обвинувачують — це розмова українською мовою з дружиною під час побачення. Я Вас прошу вглянути (у цю справу) і спасти чесну і мужню людину".

Лист до Брежнєва і Ніксона Сахаров починає словами: „Ви зустрічаєтесь, щоб розглянути численні і важливі для обох великих країн та для цілого світу політичні справи. Я закликаю Вас під час Вашої зустрічі звернути увагу також на проблеми гуманности і основних прав людини . . . Допоможіть взаємно поінформувати громадян наших країн про гласність, свободу релігії і думки у дусі Загальної декларації прав людини, зокрема її 19-ої статті. Спричиніться до звільнення політичних в'язнів, припинення переслідувань за переконання і поширення інформацій, за релігійні переконання, за спроби покинути країну".

Далі академік Андрей Сахаров закликає: „Допоможіть негайно звільнити таких видатних і мужніх людей як Буковський, Григоренко, Плющ, Мороз, Глузман, Любарський К., Кудирка, Убожко, Джемілєв, Акіцов, Болонкін, Хаустов, Шумук, Шухевич, Фельдман, Гаврилов, Пономарев, Надія і Іван Світличні, жінка і чоловік Строката і Караванський, жінка і чоловік, Сильва Залмансон і Кузнєцов, жінка і чоловік, Ірина Калинець - Стасів і Калинець, Стефанія Шабатура, Ірина Сеник, Дарія Гусяк, брати Вульф і Ізраїль Залмансон, священик Романюк, священик Заливако, Чиннов, Красівський, Лупиніс, Чорновіл, Дремлюга, Макаров, Рушкенас, Сімутіс, Рудайтіс, Повілоніс, Сакаускас, Шахвердян, Романов А., Абалькін, Тішінас, Ханціс, Бабич, Сусленський, Садо, Огурцов, Фролов, Попадюк, Сверстюк, Вахман, Могілевер, Школьнік, Альтман, Федоров, Мурженко, Менделєвич, Димшіц, Хнох, Бутман, Комаров, Азєрніков, Данильчук, Макаренко, Шнарр, Ладиженський, Пенсон, Пірогов, Некіпєлов, Суперфін, Старчик, Дандарон, Монтлевич, Буткус, Лавров, Вайль, Амальрик, Хейфец!"

Сахаров стверджує, що „цей список далеко не повний, тому, що багатьох я не знаю. Кожне ім'я тут — це важка і героїчна доля. Ці люди не займалися політичною діяльністю, не підривали державних основ. З повним правом їх можна назвати в'язнями сумління, жертвами несправедливости і трагічних обставин".

І далі Сахаров пише: „Я перераховую тут совєтських в'язнів, але це не значить, що я вважаю, що несправедливості діються тільки у моїй країні, я просто пишу лише про те, про що мені краще відомо. Зробіть все, що у Ваших силах, бодай для деяких — жінок, старих і хворих, засуджених вдруге — бо їх суди карають особливо несправедливо. Спричиніться до негайного звільнення усіх, що є ув'язнені довше установленого законом 15-річного строку. Допоможіть (перевести) міжнародну контролю над місцями ув'язнення у всіх країнах, бо якраз там найчастіше нарушуються права людини і гуманність! Немає нічого більше небезпечного для людства, як промовчуване, приховане зло і насилля".

Своє звернення Сахаров закінчує пересторогою: „Якщо Ви відмовитесь діяти згідно з вимогами гуманности, Ви позбавите Ваші почини живої духовної сили, засудите їх на безплідність і не доб'єтесь здійснення високих цілей миру і безпеки. Я хочу вірити, що Ви цього не бажаєте".

СОВЄТСЬКИЙ УРЯД НЕ ДОПУСТИВ ДО ВЛАШТУВАННЯ НАУКОВОГО СЕМІНАРА В МОСКВІ

Москва. — Від кількох місяців йшли підготовчі заходи з пляном відбути тут 1-го липня науковий симпозіюм формально для відзначення 250-річчя заснування Академії Наук СССР. Фактично йшлося тут про симпозіюм з участю жидівських совєтських науковців, яких совєтський уряд позвільняв з праці після того, як вони виявили бажання виїхати до Ізраїля. До участи в симпозіюм зголосилося багато науковців з ЗСА та інших країн, — в тому вісьмох лавреатів Нобеля, а з совєтських науковців — академік А. Сахаров. Совєтський уряд вирішив не допустити до відбуття такого симпозіюму і з його доручення КҐБ перевело арешти серед організаторів імпрези. Арештовано проф. Марка Азбеля, д-ра Віктора Л. Брайловського, д-ра Александра Лунца, д-ра Віталія Рубіна, д-ра Ґриґорія Розенштайна, д-ра Димітрія Рама та Михайла Аґурського. Арештовано також проф. Александра Воронеля, фізика, у мешканні якого цей симпозіюм мав відбутися. В понеділок 1-го липня дім, де є квартира проф. Воронеля, окружила поліція, арештувавши трьох науковців, які все таки туди прибули. Коли ж туди прибули закордонні кореспонденти, то їм представник КҐБ заборонив входити до дому, мовляв, поліція веде слідство в справі „крадежу", Ніяких інших перешкод поліція закордонним кореспондентам не робила. Очевидно, на симпозіюм не могли прибути закордонні вчені, бо не одержали віз. Не прибув також А. Сахаров ,який у зв'язку з голодівкою не почувається добре.

ЄВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У Свято Незалежности

Найважливішою датою для кожного народу є Свято Незалежности. Для американців це свято припадає на 4-го липня. Цього року в той день американський народ відзначуватиме 198-му річницю проголошення незалежности 13-ох американських колоній від британської корони. За цих майже 200 років зайшло багато змін. З'єднаних 13 слабих колоній зросли до наймогутнішої світової потуги із найбільш демократичним у світі державним устроєм. Сьогодні ЗСА є головним забороло м проти агресивних плянів комуністичних Москви і Пекіну. Поневолені безбожницьким і нелюдським комунізмом народи вбачають в Америці свого найкращого приятеля, хоча ЗСА не завжди заступаються за ними так, як ці народи бажали б. Без З'єднаних Стейтів Америки справді не можна уявити собі дальшого існування вільного світу.

Для нас, українців, американський спосіб відзначування річниці незалежности може здаватися трохи дивним. Переважно відбуваються малі паради, короткі промови та голосні „фаєрверки". Для більшости американців це — день відпочинку, родинних зустрічей, розваги та прогулянок автомобілями, в нещасливих випадках яких гинуть сотні людей. Для американців бо незалежність країні є фактом доконаним. Вони сприймають цю незалежність як щось самозрозуміле й незаперечне. Незалежність це складова частина життя кожного американця й тому він над цією справою замислюється рідко, бо й не має потреби ані причини.

Але, окреме значення і вартість має американське Свято Незалежности для нас, українців. Казав колись поет, що батьківщина — як здоров'я і тільки дізнається як її цінити, хто її втратить. Український нарід, частиною якого ми є, її втратив і наше Свято Незалежности 22-го січня є з одного боку чарівною згадкою славного минулого та задушевною мрією великого майбутнього. Мавши цей досвід та знаючи цілу беодню недолі поневоленого і залежного народу, в Американське Свято незалежности ми можемо вчинити бодай малу прислугу змаганням до такої незалежности нашого народу, як принагідно пригадаємо нашим співгромадянам справжню вартість тієї Незалежности та давню істину, що нічия воля не є забезпечена, як довго в світі існує неволя.

Шляхетний вчинок

Совєтський дисидент академік Андрей Сахаров рішився скористати з нагоди вершинної конференції в Москві між президентом Ніксоном і генеральним секретарем ЦК КПСС Л. Брежневим, щоб підняти справу порушування основних прав людини в СССР, а в першу чергу видвигнути питання звільнення політичних в'язнів, враховуючи нелеґальність їхніх засудів. З цією справою А. Сахаров звернувся з апелем і до президента Ніксона і генерального секретаря ЦК КПСС Брежнєва, долучуючи до цього апелю список 95-ох в'язнів.

Щоб ще краще наголосити справу порушування в СССР основних прав людини, академік А. Сахаров проголосив голодівку, яку він розпочав одночасно з приїздом до Москви президента Ніксона і початком вершинної конференції. Розчислення А. Сахарова цілком себе виправдали, бо його мужній черговий виступ в обороні прав людини і безосновно ув'язнених сотень і тисяч людей за їхні переконання, знайшли відгомін в усьому світі поряд з поширюваними інформаціями про саму вершинну конференцію.

Немає сумніву, що того роду виступ Андрея Сахарова стався якраз у найбільш невигідний для совєтського режиму час і тому не приходиться дивуватися, що совєтські верховоди вирішили замовчати цей виступ. Прикро вражає, однак, що цей шляхетний вчинок академіка Сахарова вирішили замовчати також американські офіційні чинники, правдоподібно додержуючись відомого з'ясування президентом Ніксоном засади про невтручування у внутрішні справи інших держав у його промові в Аннаполісі 6 червня.

Треба відзначити, що академік А. Сахаров у своєму апелі звернув між іншим також увагу на долю українських політичних в'язнів, а в окремому листі до Л. Брежнєва апелював в справі Валентина Мороза. Цим своїм вчинком А. Сахаров показав себе людиною, яка є віддана ідеям гуманности, та в якої є глибоке зрозуміння для справедливости, пошанування законности, засад, що повинні бути примінювані у відношенні до всіх людей, без уваги на їхню національність, расу, релігію тощо. Виступаючи в обороні цих засад в умовах тоталітарного режиму, А. Сахаров робить це з великою небезпекою для себе особисто, не говорячи вже про зруйновану наукову кар'єру і перекреслені життьові пляни і можливості. Всього цього він свідомий, але це в ніякій мірі не впливає на його рішення не зупиняти боротьби за основні права людини в СССР.

УКРАЇНСЬКА УНІВЕРСИТЕТСЬКА ІДЕЯ

Деякі події, які відбуваються на наших очах, говорять про живучість і здоров'я нашої суспільної ідеї, про велике зрозуміння наших культурних потреб. Таке зрозуміння виявили д-р Надія й Антін Івахнюки, які велику частину свого майна пожертвували на фонд українських студій та наукових дослідів в Оттавському університеті. Цілі фонду точно устійнені та затверджені Радою Директорів університету. Точніші інформації про жертвенність д-ра Надії та Антона Івахнюків, про цілі фонду й про працю, заплановану на найближчий час, пише офіційний журнал Оттавського університету — University of Ottawa Gazette у своєму травневому числі. Подаємо головні думки цієї статті:

„Українська родина з Торонта, яка приїхала до Канади після Другої світової війни, виявила вдячність своїй прибраній батьківщині, основуючи Фонд Українських Студій та Наукових Дослідів в Оттавськім університеті. Цілі фонду такі: 1) посилювати студії й наукові досліди в таких ділянках, як українська мова, література, історія, соціологія та політичні науки, включно з дослідами над культурним і науковим життям канадських українців; 2) видавати наукові праці англійською, французькою і українською мовами у вище згаданих ділянках; 3) приділяти стипендії тим студентам, які студіюють і приготовляють дипломові праці у згаданих ділянках українознавства; 4) організувати наукові конференції, щоб популяризувати досліди над українськими проблемами і нав'язувати контакт з науковцями, які працюють в ділянці українознавства.

Фонд є адміністрований комітетом, у склад якого входять: проф. Константин Біда, голова Департаменту Славістичних Студій і Аллен К. Гільмор, віцеректор Оттавського університету як два співпредсідники; сенатор д-р Павло Юзик, професор історії, д-р Теофіль Кіс, професор політичних наук і д-р Анатоль Романюк, професор соціології як члени. Ціллю комітету є збільшити фонд до такої суми, щоб можна було виконувати широко заплянований діяльність.

Пожертвувавши своє майно на фонд українських студій та наукових дослідів, д-р Надія та Антін Івахнюки вибрали Оттавський університет: Це один з найстарших канадських університетів; він знаходиться в столиці Канади; має двомовний та багатокультурний характер. У ньому на відповідному академічному рівні стоять славістичні, зокрема українські студії. Антін Івахнюк, який закінчив студії архітектури в Европі, мав нагоду познайомитися з рівнем славістичних студій в Оттавськім університеті, підготовивши тут ступінь магістра у славістиці. Оттава, як столиця Канади, у якій знаходяться два великі університети, сприяє науково-дослідчій праці, бо тут крім національних архівів, є одна з найкращих філософічно-теологічних бібліотек в Канаді в університеті св. Павла, який тісно співпрацює з Оттавським університетом. Усі ці чинники фундатори брали до уваги при виборі університету, у якому, завдяки їм, створено фонд українських наукових дослідів і студій. Віддаючи своє майно на фонд наукових дослідів у канадському університеті, фундатори виявили рівночасно вдячність цій країні за те, що, приймаючи нових поселенців і даючи їм громадянство, дає їм можливість плекати свої власні культурні традиції", — підкреслює офіційний орган Оттавського університету.

У статті вичислені деякі наукові публікації, які заплановані на найближчі роки комітетом фонду. До них належать такі: „Політичний стан України в рямах федерації Совєтського Союзу" проф. Т. Кіса; „Совєтська релігійна політика і Українська Католицька Церква від 1939 р. — проф. Б. Боцюркова; „Українська Греко-Православна Церква в Канаді" — сен. д-ра П. Юзика; Серія критичних видань творів української літератури 17 ст. — проф. К. Біди; „Статистичний довідник українців Канади, 1891-1971", велика збірна праця, підготовлена під керівництвом сенатора д-ра П. Юзика.

Оце основний зміст статті, у якій говориться про зреалізування української університетської ідеї, так надзвичайно важливої для збереження української культури. Існування великого українського народу з його великою та давньою культурою, з його великими жертвами в обороні своєї свободи і своєї культури, західній світ оминає мовчанкою. Ім'я України майже витерте з енциклопедій світових народів. Без сильної наукової підбудови це ім'я ніколи як слід не спопуляризується серед важливих кіл західнього світу. Тільки велике збірне зусилля і праця, праця передусім на науковім, інтелектуальнім полі може зарадити цьому. Треба багато добрих і солідних наукових праць про Україну, про її культуру, і про українців у діяспорі, щоби проломлювати дорогу до думки і уваги світової опінії. Треба великих фондів і треба численних українських науковців, щоб цю працю виконувати. Тільки велика свідомість і велика увага до цих першої ваги справ може врятувати наше національне ім'я і нашу майбутність. Спрямування нашої суспільної енергії і нашого гроша на цю важливу працю і наукову українську продукцію може виповнити ті великі прогалини, які творились століттями, від упадку політичної незалежности українського народу.

(Закінчення на стор. 5-ій)

В. Дидиків

УТІНАЮТЬ ІЗ СИБІРУ

Кремль закликає поселюватись на Сибіру так, щоб протягом найближчих п'ятьох років жило вже там мільйон нових поселенців. Одначе, як досі, то знавці стверджують, що більше людей покидає Сибір, ніж поселюється. Тому то комсомол, що нараховує 34 мільйони 14-28-літніх членів, узяв собі за ціль посилати сотки „добровільців" на Далекий Схід, щоб там працювали при будові нових залізничних шляхів, доріг, електричних проводів, мостів, гребель і садиб.

Державні чинники звернули головну увагу на спеціяльний проєкт: збудувати залізничний шлях Байкал-Амур довжиною 2.000 миль, що мав би йти в північному напрямку від існуючої транссибірської залізниці, а саме в місці, де вона доходить найближче до китайського кордону. Цей совєтський проєкт в'ється крізь незаймані ліси, гірські ущелини, гострі гірські хребти й мохом вкриві мочарі, приходить багатими на вугілля, гоз, нікель, мідь і оливо теренами аж до Тихого океану. Ця праця почалася була ще 1930 р., але її припинили з вибухом II світової війни. Залізничні шини зривали годі, щоб переробльовати на сталь для совєтських танків проти німців.

Тепер партія сподівається, що ті молоді „ударники" виконають цей плян заселення Сибіру та спорудження нових промислів, які постануть серед трясовини і лісів. Для молодого совєтського громадянина є це рівнозначне з еміграцією. Рідна хата далеко на 4.000 миль, життьові умови зовсім інакші. Він не може рахувати на те, що буде бачитися із своєю дівчиною, або родиною цілі роки, хіба прийдеться здезертувати.

Із першими бруньками в Москві травневих квітів молоді „добровольці" під звуки балалайок і гармоній з'явилися на залізничній станції, обвішаній прапорами. Тут було повно комсомолок, які обіймали від'їжджаючих і прощалися з ними. Тиждень пізніше „добровольці" вже мандрували тайґами, а з дерев спадали на них льодові скапи. На галявинах розбили шатра, а головна сполука з життям — це недалека доріжка до гелікоптера й радіова щогла на галявині.

Хоч платня дещо вища ніж вдома, то життя на Сибіру дороге й тяжке. Потрібно мати спеціяльний одяг і харч, а хто щось заощадив, це зникає скоро на вечірках з кінцем тижня. Багато молодих робітників вернулося назад на захід, щоб не бачити непривітних похмурих, холодних сибірських міст. Ж і н к и не залишаються теж на Сибіру, якщо не дістануть праці няньок, доглядачок чи служби при телевізійних стаціях. Тепер власті думають над тим, щоб побудувати новітні оселі зі щільно ізольованого легкого металю довкола великого центрального готелю, не більше, як для 2.000-4.000 людей, Покищо „захоплені" комсомольці почали від'їжджати на Далекий Схід. Чи вони зможуть завоювати Сибір, або чи сувора сибірська зима не прожене й цих „ентузіястів" — покаже майбутність.

К. Крупський

ДОБРА ПРИСЛУГА ПРАВДІ

Перед нами серія статтей, які друкувались в днях 19-23-го травня ц. р. (щоденно від неділі до четверга) у щоденнику „Стетен Айленд Едвенс", під наголовком „Ворог народу". Названий щоденник появляється у цьому острівному передмісті Ню Йорку, що нараховує 350,000 мешканців.

Автор цієї серії статтей це — співредакторка названого щоденника Іллейн Бойз, яка написала їх на основі переведеного інтерв'ю із колишнім каторжником московських концтаборів інж. Михайлом Млаковим та його дружиною — відомою нашою письменницею Оленою Звичайною.

Перечитавши тільки саму назву статті, декому з читачів, а головно з українських, могло б видаватись, що в світлі теперішньої московсько - американської політики т. зв. співіснування, це вже перестаріла тема про масові арешти безвинних людей в СССР, про фізичне й моральне терпіння тих людей, які безневинно відбували довготермінові присуди ув'язнення в концтаборах, де панують нелюдські умовини.

Кажу „головно серед українських читачів", тому що ми через питому нам сантиментальність і добродушність схильні забувати те, чого в світлі дійсности не повинні забувати.

Правда, що в більшості так не думає американський читач, який вже належить до державно виробленого й добре поінформованого народу. Нам, одначе, часто потрібно ще глибше застановлятись та задумуватись у складну політичну ситуацію, щоб збагнути те, що такі публікації як праці Солженіцина, а навіть останньо опублікована друга частина спогадів Хрущова це — не безцільне і пусте критикування московської комуністичної системи, чи як у випадку спогадів Хрущова, це не звеличання тієї системи.

У теперішній політичній ситуації, яка майже виключає мілітарний зудар поміж совєтською імперією і Америкою, це являється пересторогою, а також єдиним засобом боротьби, що в процесі розвитку подій, як кінцевий вислід, принесе програ слабшій системі.

Ця форма боротьби проти московської системи, від якої найбільше постраждав і далі терпить у неволі український нарід, проходить постійно і триватиме ще довший час. І тому мусимо взяти до уваги те, що цієї конечної боротьби за національне визволення українського народу не провадитиме за нас ніхто. Цю боротьбу мусить провадити наш нарід сам з відповідною допомогою української діяспори.

У світлі цієї конечности надруковане інтерв'ю пані Олени Звичайної та інж. Михайла Млакового сповняє добру прислугу українській визвольній справі. Звичайно, Москва та її свідомі і несвідомі вислужники посуджують український спротив і його носіїв у вузькому націоналізмі, базованому на емоційності. Віримо в те, що такого закиду не зробить американський читач статті „Ворог народу", бо з неї зовсім не промовляє той „український буржуазний націоналізм", а говорять правдиві картини московського нехтування прав людини в універсальному розумінні.

Інтерв'ю, яке перевела редакторка Іллейн Бойз, не було зроблене на скору руку. Вона відвідувала дім опитуваних протягом кількох днів, і тому мала можливість познайомитись з літературними працями Олени Звичайної і Михайла Млакового. Із змісту статті пізнати, що розповіді опитуваних зробили на авторку потрясаюче враження, яке викликало щире співчуття до жертв московського терору.

На вступі третьої частини статті з піднаголовком „Політичні в'язні, запроторені до невільничих таборів Сибіру" авторка каже:

„Ім'я Александра Солженіцина є шановане в цілому світі. Воно стало синонімом відваги та тріюмфом літератури як особистого вислову, що потрясає людством. Але, хто чув про Олену Звичайну і Михайла Млакового? А вони також зазнали політичного режиму, існування якого є оперте на невільництві народу. Вони також зазнали нелюдських умовин життя у совєтських невільничих таборах праці. Вони також перетрансформували їхній досвід в літературу.

„Їхню головну працю, у двох томах під назвою „Ворог народу", оцінено українськими літераторами вище, чим „Один день в житті Івана Денисовича" Солженіцина. Книжка „Ворог народу" була опублікована 1966 р. у Лондоні, а 1967 р. жюрі українських літераторів у Чикаго нагородило цю книжку першою нагородою. Коротший том, опублікований раніше, здобув подібну нагороду 1948 р. у Німеччині".

Авторка цитує уривок з оповідання „Свято всіх народів", яке увійшло в збірку коротких оповідань, опублікованих англійською мовою п. н. „Оглянувшись назад..."

Страшна і сумна це картина зі совєтської дійсности тим більше, що вона представлена мистецьким талантом, що його відразу завважується. Навіть в перекладі картина не втратила того, що так скоро притягає і зворушує читача.

Розповідь Олени Звичайної про те, скільки то прийшлось їй зазнати після арешту її мужа в 1937 р., напевно викликала у багатьох американських читачок не тільки симпатії, але й сльози. Після арешту мужа Олену Звичайну звільнили з праці, а відтак вигнали її з малим сином і матір'ю з помешкання. Після року помер її єдиний син з голоду і холоду.

Не менше пережив і Михайло Млаковий. Картина з його розповіді зовсім нагадує страхіття з „Пекла" Данте, хоча все це — дійсність. Про М. Млакового Іллейн Бойз пише: „Перед закінченням подорожі в невільництво Михайло дуже багато натерпівся від варварства". Авторка наводить уривок із його розповіді про подорож у те невільництво.

Розповідь Млакового про арешт і перебування в тюрмі, де зазнав побоїв, включно із симуляцією розстрілу, свідчить про те, як безневинно терпіли від м о с к овських звірств не тільки одиниці, а цілі маси нашого народу. Щоб видобути признання до вини (але до якої вини, того Млаковий сам не знав), Млакового вивезли з келії на розстріл, але не розстріляли, а на здивування усіх співв'язнів вкинули його непритомного знову до келії.

І коли Млаковий ніяк не хотів прийняти на себе змальовані в нього вини, то його все ж засудили на десять років тяжких робіт. Слідчий сказав: „Слухай, Млаковий, з тюрми ніхто невинним не виходить".

Як економіст, Млаковий подає переконуючі докази, що будуючи комунізм, Москва потребувала масу дармової робочої сили. Назовні, арешти в більшості відбувались на підставі видуманої підозри, а на ділі це було тільки виконання контингенту комуністичними апаратчиками, щоб таким робом дістати якнайбільше тієї дармової робочої сили. В'язні безплатно рубали ліс, добували золото та інші копалини й творили сибірську індустрію, чим нині московські керманичі так дуже вихваляються перед наївними Заходу. Так то на несправедливості, сльозах і людській крові будувалась система, яка як довго існує, залишиться меншовартісною в порівнянні до системи, що опирається на свобідних людях.

До звільнення Млакового причинилась його дружина, якій він якось переказав, що до вини він не признався. Його дружина не послухала, щоб виректися мужа, який є „ворогом народу". Дуже здібна та інтелігентна, робила все можливе, щоб видобути чоловіка з невільничої каторги. Оборонець, який згодився прийняти клопотання, сказав, що йому виїмково трапляється щойно друга справа оборони, в якій обвинувачений не признався до вини.

Із статті Іллейни Бойз замітним є те, що обоє інтерв'ювані здобули собі в неї щиру пошану. Авторка статті підкреслює імпонуючу університетську освіту Олени Звичайної, за висловом якої вона закінчила економію, щоб матеріяльно себе влаштувати, а для душевного корму — закінчила літературознавство, що в тодішніх умовинах не приходилось легко.

Ми навели тільки частину з того, що вміщає більша стаття в „Стетен Айленд Едвенс" під назвою „Ворог народу". Коли йдеться про цілість, то вона є незвичайно інформативного характеру, тому віримо, що вона робить своє в поборюванні репресій, що й досі існують в Україні. Коли б було краще, то Валентин Мороз, Вячеслав Караванський та інші українці не карались би по тюрмах і домах для божевільних із-за цього, що вони українські патріоти.

О. Т.

„ВОНИ ВИЖИЛИ"

ПОЇЗДКА НА ЗМАГАННЯ, ЩО СТАЛО ЗМАГАННЯМ ЗА ЖИТТЯ

3

Сабеля зробив малі острівці зі сиджень і по них підійшов до вікна каюти. Обидва пілоти були прив'язані до своїх сиджень. Полковник Феррадас не виявляв ніякого знаку життя; він був мертвий. Лягурара був живий і притомний, хоча ніяк не міг визволитись із обіймів стисненого крісла. Побачивши Сабеллю, просив допомоги. Але Сабелля не міг нічого порадити. Він підняв дрібку снігу і подав його в уста Лягурари, бо він просив води, та й пробував звільнити його зі залізних обіймів сидження. Лягурара постійно повторяв одне речення: „Ми перейшли Куріко". Коли пілот побачив, що юнаки не зможуть його врятувати зі сидження, він попросив, щоб вони подали йому з його течки револьвер. Але юнаки й не думали шукати за течкою, та й думка про самовбивство не згоджувалась з їхнім релігійним католицьким вихованням у колегії. І так воно не мало значення, бо стан Лягурари був безнадійний і він скоро помер.

Поранених перенесли до корпусу літака, але в ньому виявилась обмаль місця. По лівій стороні корпусу залишилось сім вікон, по правій лиш чотири; весь простір від виломленого отвору до кабіни пілотів виносив всього двадцять стіп, та й ввесь кут під входом до кабіни пілота був привалений збитими кріслами. Зараз при вході поклали ранених. Надходила ніч, мороз змагався, вітер просто гуляв по корпусі і треба було якось затулити вибитий вхід корпусу від вітру. Здоровіші й притомніші юнаки намагались затулити вхід сидженнями і валізами, але їх вітер скоро повалював. Та й і ті з тих міцніших притомних юнаків терпіли від надмірного морозу, бо деякі з них мали на собі тільки сорочки із короткими рукавами. У пригоді стало їм тепер вино, що його закупили пілоти в Мендозі. Юнаки намагались розігріватись вином і масажами. Скоро юнаки завважили, що подушки на сидженнях пошиті з теплого матеріялу і зіпнені зіпером і вони постягали ці покривала і з них поробили коци, що ними прикрили ранених.

Ішла ніч, з нею змагався мороз і збільшалась паніка й гістерія пасажирів „Фернайлду". Ранені голосно кричали з болю, шок не покидав і тих, в яких були менші поранення і могли порушуватись; з чорного мовчазного неба заглядав жах і непевність. Перша ніч пасажирів-змагунів, що виїхали на важливе змагання за першенство в „регбі" стало першою важкою ніччю для ще важливішого і найціннішого змагання за власне життя— змагання, що йому було приречено тривати аж десять повних і довгих тижнів.

Найбільше потерпіла родина українського походження Паррадо: мати згинула, дочка Сузанна була важко ранена, ще й вночі її ноги так перемерзли, що вона думала, що вони загорілись. Її брат був весь час непритомний. Цей Фернандо Паррадо був поставний юнак, виспортований, але дуже несміливий. Його найкращий друг — це був Панчіто Абаль — один із найкращих змагунів, моторний і жвавий молодець, любимець публіки і головно дівчат. Паррадо не тільки любив Абаля, але й постійно з ним приятелював і намагався його наслідувати. Тепер Абаль лежав поранений і непритомний і — коли врешті прийшов ранок — обидва медики ствердили, що ще три особи померли, між ними Абаль.

Це була субота 14 жовтня. Хоча небо було захмарене, то все ж мороз трохи вщух. Юнаки, між якими більшість не мала й двадцяти років, почали розглядатись, де вони. Літак розбився не на шпилі гори, але на узбіччі і корпус літака лежав на схилі гори, зaритий у снігу, в самому осередку Андів, на узбіччі, що ще належав до Арґентини. Та пасажири розбитого літака не знали, де вони. Вони орієнтувалися за словами померлого вже пілота Лягурари, що вони переїхали кордон і є в околиці Куріко, що лежить вже в Чіле. Та покищо вони не дуже застановлялись над тим, як сконтактуватися зі світом. Вони вірили, що про катастрофу літака вже знає обсерваційний пункт в Сантьяго і вже скоро прийде рятункова екіпа. Що їх турбувало, це ранені, яким вони не могли нічого допомогти, не було, крім заспокоюючих бо й таких ліків на літаку пілюль вальюму. Від єдиного оцілілого члена залоги довідались, що могли б ужити радіо для передачі вістей, але до цього потрібно було б батерій, які полетіли кудись разом із відірваним хвостом літака. Тож треба було чекати і перш за все зраціоналізувати харчі. Та мова про харчі — це велика пересада. Провідник команди, що намагався вести провід, вирахував, що у них всього вісім табличок чоколяди, п'ять кусків нуґату, трохи цукерків, що були розкинені по долівці, коробка сухих овочів і кексів і кілька скляночок мармеляди. Всіх живих в літаку було 28 осіб. Тож проблема прохарчування стала найважливішою з першого дня. Першого дня Марсельо Перез роздав кожному по кусникові чоколяди і по кубику вин, що його були купили і принесли на літак обидва пілоти. Найбільша турбота — це незнання, коли прийде рятунок, бо ніхто в той час, навіть найбільше ранений і безсилий, не сумнівався, що рятунок прийде.

Неначе в найдавніший час примітивного побуту, залишенці розбитого літака далеко від світу, у високих горах стали організувати своє щоденне життя. Провідником став провідник команди, інші міцніші і здоровіші приєднались до робочої групи. Як могли обидва медики намагались рятувати ранених. Два кузени Едвардо й Адольфо Штравхи (обидва німецького походження) придумали, як витискати зі снігу воду, бо води було потрібно не тільки спраглим від гарячки з поранення хворим, але й для промивання ран. Третя робоча група, яка складалася з чотирьох наймолодших юнаків мала дбати про порядок у кабіні і приготовити її на нічліг (заложити стіну із валіз і сиджень на ніч, щоб охоронити всіх від вітру).

Неділя 15 жовтня була соняжна і принесла юнакам надію. Вони стали вірити, що такий погідний день найкращий для висилки рятувальної екіпи і навіть причувались їм туркотіння моторів. Але надія не справджувалася. Знову — як звичайно — провідник Марсельо Перез виділив для кожного полудневу порцію харчів: кусок чоколяди, кубочок вина і трохи мармеляди. Деякі юнаки стали домагатись більше, з уваги на неділю, але більшість таки порішила бути осторожними з так малим запасом харчів. Тим більше, що на листу харчування тепер дійшов ще наш Фернандо Паррадо, що про нього всі думали, що він помре. Але цієї неділі він відзискав притомність, йому змили кров з лиця і переконались, що при потовченні мозок не потерпів. Його зразу повідомили про смерть матері, що її тіло висунули на сніг, та й порадили, щоб він присвятив увагу сестрі Сузанні, що її стан постійно погіршувався. Фернандо, хоча самий ослаблений, почав розтирати замерзлі пальці сестри, але справа виглядала зовсім безнадійно. Та після полудня настрій усіх піднявся. Юнаки почули туркотіння літака і просто над ними перелетів турбо-літак. Це була неабияка радість, але сумнів закрався в думки юнаків: чи зауважили їх таж у літаку.

(Продовження буде)

Д-р Ростислав Сочинський

ДАЛЬШИЙ КРОК ВПЕРЕД УЛТПА

Науковий З'їзд Українських Лікарів Америки і Канади

Фрагмент зі залі нарад: промовляє д-р Лев Дмоховський, модератор: д-р В. Кіналь

Цьогорічний, вже десятий з черги Науковий З'їзд Українських Лікарів Америки й Канади, що відбувся у Вашингтоні, столиці ЗСА, в днях 25-27 травня, — це безумовно дальший і великий крок вперед Українського Лікарського Товариства Північної Америки.

Дванадцять років тому ред. Володимир Несторович, як безсторонній обсерватор-представник українського громадянства, підсумовуючи свої думки й спостереження про Четвертий Науковий З'їзд Українських Лікарів, що відбувся у травні 1962 р. у Детройті, писав на сторінках „Свободи":

„З'їзд продемонстрував не тільки професійну й організаційну зрілість українських лікарів Північної Америки, але також виявив тенденцію знайти компроміс поміж їх трудною професією та громадським спрямуванням і національною обов'язковістю. Це все в доброму розумінні, що не лише академчний ступінь, але й громадська постава забезпечує нашим лікарям місце на елітарних вершинах української національної піраміди. Очевидно, виявлену на З'їзді поставу треба привітати, бо вона настроює оптимістично у теперішньому стані зростаючого розрідження патріотичної атмосфери та загрози втратити наші елітарні верхи скоріше, як суспільні низи".

Ці слова не втратили своєї актуальности й сьогодні. Наукові медичні з'їзди — це одна з важливих проявів українського зорганізованого лікарського життя. Під час них прелеґенти мають змогу поділитися із слухачами власними науковими осягами й спостереженнями та поінформувати загал колеґ про найновіші події та здобутки в медичнім науковім світі. Для української лікарської громади поза межами Батьківщини такі конвенції мають особливе значення. Во-

Голова Головної Управи УЛТПА д-р Юрій Кушнір відкриває З'їзд

ни є виявом живучости членства УЛТПА і всього українського лікарського загалу в діяспорі, доказом їх науково-професійної пильности, організаційної проворности, товариської жвавости й громадського зрозуміння.

Такі З'їзди мають також колосальну світово-політичну вагу для загальної української справи саме тепер, коли в Україні переводиться систематичну шовіністичну русифікацію української культури, науки, а зокрема медичної науки. Про ці факти, підтримуючи свої спостереження подрібними статистичними даними, писали В'ячеслав Чорновіл, Богдан Кравців („Сучасність", ч. 10, 1972), Василь Плющ (Науковий Конґрес НТШ, 1973). В Україні виходить тепер тільки шість медичних періодиків і тільки один українською мовою. Майже зовсім припинилось видавництво українських медичних підручників, переводиться свідому дискримінацію українських вчених медиків, в медичних інститутах заборонено українську мову, не згадуючи про комплетний застій у розвитку української медичної термінології. В наслідок цієї русифікації досягнення української медичної науки за кордоном розцінюється як досягнення російської науки.

Факт, що кількадесять наукових доповідей на високому клінічному рівні виголошується бездоганною українською фаховою мовою і що їхні автори ідентифікують себе як українці на американському континенті, тисячі миль від України, це — немов би протест проти жорстокого ґеноциду української нації, а зокрема української медичної науки.

Вертаючись пам'яттю до дев'яти Наукових З'їздів Українського Лікарського Товариства Північної Америки, які відбулись у минулому (Клівленд, Чикаґо (двічі), Торонто (двічі), Детройт, Ню Йорк, Монтреаль, Філядельфія) і стараючись їх об'єктивно оцінити, треба ствердити, що кожний з них був великим успіхом даного часу, мав свої особливі додатні прикмети і кожний черговий старався дорівняти, а то й перевищити попередній своєю важливістю, враженням на учасників і обсерваторів, своїм змістом, організованістю, програмою, численністю тощо.

Десятий Науковий З'їзд Українських Лікарів Америки і Канади, відбувся в готелі Статлер-Гілтон у Вашинґтоні. Цей З'їзд зорганізували спільними силами Головна Управа УЛТПА на чолі з її головою д-ром Юрієм Кушніром і Управа Мерилендського Відділу Т-ва, очолювана д-ром Дмитром Кострубʼяком.

Вже попереднього дня, в п'ятницю, 24-го травня увечері почалась реєстрація учасників.

З'їзд почався в суботу о год. 9 ранку. Як господар З'їзду відкрив його д-р Дмитро Кострубяк і попросив до слова д-ра Юрія Кушніра, який привітав присутніх від Головної Управи УЛТПА і передав дальше ведення З'їзду предсідникові Наукової Комісії д-рові Василеві Кіналеві.

Ранішню наукову сесію у спільній залі почав д-р Лев Дмоховський на тему: „Віруси й пістряк", у якій він описав найновіші біологічні, иммунологічні та біохемічні студії в шуканні вірусів у звірячій і людській неопляізії. Модератором цієї сесії був д-р В. Кіналь.

Після спільного обіду учасників, їх родин і гостей (понад 250 осіб) і відвідин Білого Дому почалась пополуднева наукова сесія у двох секціях, в окремих залях.

У першій секції прочитано такі доповіді: д-р Павло Джуль: „Звукопровідна глухота у дітей дошкільного віку" д-р Василь Трухлий: „Гірсутизм у жінок", д-р Роман Оришкевич: „Застосування електроміографії в медичній практиці". Модератором цієї секції був д-р Ю. Ґной.

У другій секції виголошено такі реферати: д-р Микола Грушкевич: „Шкідливі налоги, наркотики і надуживання ліків", д-р Михайло Стефанів: „Вплив алькоголю на кардіоваскулярну систему", д-р Остап Баран: „Лікування артеріосклерози серця промінням радарової діятермії". Модератор — д-р Л. Кузьмак.

Потім відбувся загальномедичний панель, темою якого було обговорення різних клінічних випадків, як: нагла віддихова недостача, повний бльок серця, розрив стравоходу, недокровний шок та інші. Панелісти, спеціялісти з різних ділянок медицини обговорювали ці випадки з точки погляду симптомів, діягнози і лікування.

Два інші панелі, а саме: 1. Хірургічний, на тему: „Модерний підхід до наглих хірургічних припадків", та 2. Медичний (інтерністичний) на тему: „Наглий міокардний інфаркт" (в наслідок закриття вінцевих судин серця) мали місце другого дня З'їзду в неділю, також при участі фахівців, більшість з них високо спеціялізованих із великим клінічним досвідом.

Панелістами були (альфабетично): д-ри: Татяна Антонович (патологія), Юліян Ґной (кардіологія), Мирослав Драґан (патологія), Роман Кравчук (жіночі недуги), Любомир Кузьмак (загальна хірургія), Леонід Мостович (радіологія), Роман Оришкевич (регабілітаційна медицина), Роман Осінчук (внутрішня медицина), Лариса Погорецька-Долинська, Олег Сохан (патологія), Маркіян Тершаковець (плястична хірургія), Юрій Трухливий (жіночі недуги), Теодор Залуцький (фармакологія), Маріян Юзич (офтальмологічна радіологія), Любомир Явний (інтерністика). Д-р Ярослав Барвінський (серцево-судинна і грудна хірургія) не міг прибути на З'їзд з причин недуги.

Того ж дня прочитали свої доповіді: д-р Маріян Юзич: „Ультра-звук в офтальмології" і д-р Евген Стецьків: „Невролептна анестезія для важко хворих".

Після доповідей, чи під час панелів відбувалась, не раз дуже жива дискусія.

Підсумки наукової сесії зробив д-р В. Кіналь.

Наукова частина З'їзду одержала від Американської Медичної Асоціяції акредитацію на десять годин після ґрадуаційних студій.

Величавий бенкет з участю понад 440 осіб відбувся в суботу, першого дня З'їзду. Майстром церемоній був д-р Андрій Лемішка. Промовляли: д-р Ю. Кушнір, д-р Д. Костpуб'як, д-р Джордж Ґардінер, директор публічного здоров'я, Джон Дейвіс, заступник секретаря національної оборони ЗСА, колишній губернатор стейту Північної Дакоти, д-р Лев Добрянський, президент УККА. У мистецькій частині програми виступали пяністка Юліяна Осінчук і співачка Христина Липецька. Молитви прочитали: перед вечерею — о. Павло Будний, а після вечері о. С. Шавель.

Під час Бенкету голова УЛТПА д-р Ю. Кушнір вручив почесну грамоту д-рові Левові Дмоховському з нагоди 40-річчя його дослідної праці над недугою пістряка та за поважний вклад у скарбницю української та світової науки.

Д-р Л. Дмоховський народився у Західній Україні, медичну освіту здобув у Манітобському університеті в Канаді. Тепер він є професором Тексаського університету й головою різних відділів великих шпиталів. Він знаний світової слави науковець, дослідник і педагог у ділянках мікробіології, вірології та онкології, автор понад 400 наукових праць.

Відчитано біля 40 телеграфічних і письмових привітів від ієрархій Українських Церков і центральних наукових, громадських, професійних й інших установ. Деякі репрезентанти цих організацій були присутні на залі і їх представлено поіменно.

Привіти прислали: Верховний Архиєпископ, Кардинал Йосиф Сліпий, Митрополит Української Автокефальної Церкви Мстислав Скрипник, Митрополит УКЦ: Амврозій (ЗСА), Максим (Канада), УГПЦеркви: Михаїл (Канада), Архиєпископи: Марко (УПЦ—ЗСА), Андрій (УГПЦ — Канада) Епископи (УКЦ): Ярослав, Йосиф, Василь, Ізидор, Андрій, (УПЦ): Константин, Борис. Громадські, наукові, політичні та професійні організації: УККА, КУК, УВАН, НТШ, УНСоюз, Асоц. Укр. Проф. Америки, Катедра Українознавства Гарвардського університету. СУК: „Провидіння", Робітничий Союз, ТУБА, ТУІА, ОУВЛА, АУА, ТПУУКЦ, СУА, В-во „Українці в Америці", УККА, Від. Вашинґтон, УВО, Пласт, ОбВУА, та інші.

Під звуки добірної оркестри Богдана гірняка гості гуляли до „других півнів".

У неділю українські церкви Вашинґтону наповнились учасниками З'їзду, які вислухали Богослуження.

Після спільного обіду відбулась Ділова Конференція Головної Управи й Управ Відділів, яку проводив голова УЛТПА д-р Ю. Кушнір.

Частина гостей зробила прогулянку до Джорджтавн, Арлінґтонського Цвинтаря та знаної „Вотерґейт".

Того ж вечора відбулась приємна товариська зустріч, яку відкрив господар З'їзду д-р Д. Кострубʼяк. Дуже вдалим і дотепним конферансьє був д-р Роман Барановський. У мистецькій програмі взяли участь: Лікарська оркестра з Чикаґо під керівництвом д-ра Володимира Кассараби і співучасників д-рів: Ахиля Хрептовського, Зенона Семкова, Василя Трухлого, Осипа Шандри, Мирослава Коленського і Любомира Цепинського. Ця оркестра після вечері грала також до танців. Низку пісень відспівали: д-р Іван Рудавський, д-р Е. Савчин і тріо чикаґської оркестри: д-р І. Рудавський, В. Трухлий і О. Шандара. У концерті взяв також участь жіночий секстет „Намисто" з Вашинґтону під мистецьким проводом інж. П. Круля (Уляна Сось, Соня Круль, Оксана Лев, Віра Пилипець, Юля Ломацька і Ганна Максимюк при гітаровому акомпаньяменті Софійки Демчишин й Оксани Курилас).

Третього дня З'їзд, в понеділок учасники відвідали пам'ятник Тараса Шевченка. Від УЛТПА коротку промову сказав д-р Степан Ворох, а д-ри Ю. Кушнір і Д. Кострубяк поклали під пам'ятник китицю квітів. Звідти зроблено прогулянку до Конґресової Бібліотеки, Капітолю, пам'ятника Лінкольна та Патологічного Музею Волтер Рід шпиталю.

Немалий успіх, як частина розвагової програми мав показ моди для пань, який зорганізувала д-р Стефанія Барановська з музичним оформленням д-ра Яромира Оришкевича та виставка картин, підотована маестром Орестом Поліщуком, у якій крім нього показували свої твори мистці: Василь Палійчук, Христя-Кіналь і Богдан Титла.

На хвилях етеру Голосу Америки передано братамлікарям в Україні привіт і зміст інтерв'ю, які зробила п-ні Ада Кулик з д-рами: Ю. Кушніpем, Д. Кострубяком, А. Хрептовським, П. Джулем, Л. Дмоховським, В. Кіналем та іншими.

Фоторепортажем займався інж. Богдан Загайкевич.

З'їзд вислав телеграму до Президента ЗСА Ніксона з проханням заступитись за переслідуваних українських інтелектуалістів і культурних працівників під час його побуту в СССР.

До успішности З'їзду причинилась добра, солідна і своєчасна підготова, так із сторони Головної Управи УЛТПА, її голови д-ра Ю. Кушніра з її Науковою комісію, яку очолював д-р В. Кіналь, а членами якої були д-р: Ю. Ґной, Л. Кузьмак, О. Сохан, і Л. Явний, так і Управи Відділу Мериленд з її головою д-ром Д. Кострубяком. В українській пресі поміщено відповідні повідомлення передз'їздові статті, з того дві д-ра В. Кіналя у „Свободі". Видано три чепурні й цікаві „Конвенційні Бюлетені" під редакцією д-ра Д. Кострубяка з допомогою д-ра Ярослава Шавʼяка і д-ра Юрія Старосольського.

Спеціяльний З'їздовий Комітет, який влучував окремі Комісії, як: бенкетова, реєстраційна, чи прогулькова, виконав уповні своє завдання. Відділ Т-ва Мериленд, хоч один з найменших Відділів у системі УЛТПА вклав дуже багато „трудогодин" у підготову й переведення З'їзду. У комісіях, крім членів Т-ва, таких як: д-р Дарія Кострубяк, мґр Ліда Лемішка, д-р Микола Ласійчук з дружиною Славою, д-р Теодор Залуцький з дружиною Мірою, д-р Татяна Антонович, д-р Стефанія Барановська, працювали й не члени — приятелів УЛТПА: д-р Юрій Старосольський з дружиною мґр Оксаною, д-р Роман Барановський, п-ні Марія Добровольська, та інші.

Десятий Науковий З'їзд Українських Лікарів Америки і Канади, в якому взяло участь понад 170 зареєстрованих членів УЛТПА і біля 300 гостей, у тому лікарів іншої національности і студентів медицини та інших дисциплін, був особливою подією серед української громади Північної Америки.

Цікаві змістом і вартісні високим науковим рівнем медичні доповіді, гарна розвагова програма, яка включала професійне вокальномузичне й образотворче мистецтво, туристичні ескапади і легкий жанр, мила і тепла атмосфера, це все дозволило учасникам З'їзду провести корисні й приємні три дні, які залишаться довго в пам'яті.

Частина учасників З'їзду коло пам'ятника Тараса Шевченка

Успіхи нашої молоді

ЄВГЕН СЕРАБИН ОДЕРЖАВ ВИСОКЕ ВІДЗНАЧЕННЯ

Як відомо, ще 11-го квітня ц.р. у нюйоркських часописах подано списки імен найкращих учнів, випускників середніх шкіл, які цього року одержали т. зв. „Нешенел Меріт Сколершіп". Понад 3.000 середньошкільників (абітурієнтів) з цілої Америки, які, за оцінкою шкільної влади, були найкращими учнями на протязі чотирьох років, отримали цю високу нагороду і відзначення у формі спеціяльних грамот і високих грошових стипендій.

Євген Серабин

Серед цієї гущі молодняку є також українські прізвища, а між ними прізвище Євгена Серабина, який окрім відзначаючої грамоти одержав стипендію у сумі 6.000 дол. на чотирирічні студії в університеті, який Євген може собі вибрати. Протягом останніх чотирьох років Євген Серабин був першим не тільки в науці, але також у спорті і поведінці, защо одержав цілий ряд грамот і ґратуляцій, між якими є також ґратуляція від теперешнього губернатора нюйоркського стейту Мелкома Вілсона.

Євген народився в Ню Йорку. З великим успіхом закінчив школу св. Юрія, перейшов потім до „Гайскул оф саєнс" в Бронксі і всюди, в кожній школі він був „першуном" — в науці, спорті, ляборaторійних винаходах, у технічному пристосібленні. Він член СУМА, що перейшов усі виховно-відпочинкові і вишкільні табори, виправи і прогулянки; здобув ступені впорядника і виховника, є підприємчивий, здібний і відважний та зарадний юнак, що вміє знаходити вихід із кожної ситуації; з відзначенням закінчив Школу Українознавства при Осередку СУМА ім. ген. хор. Т. Чупринки в Ню Йорку, а тепер активно працює в цьому Осередку. Батьки Євгена Степан і Марія є членами 455-го Від. УНСоюзу ім Л. Українки в Ню Йорку..

Українська молодь, як це стверджують статистики, здобуває признання і високі стипендії для дальшої науки і здобування фахової освіти. Але більш усього треба радіти з цього приводу, що ця здібна молодь залишається діяльна в житті української громади; активно працює в студентських товариствах і змагається у вільному світі за престиж українського імени і української визвольної справи.

В. Л-ць

Успіхи нашої молоді

(Марія Магдалина Шевчук — доктор медицини)

Сиракюзи, Н. Й. — Дня 2 червня ц. р. відбулась у цьому університеському місті у великій авдиторії Ноттінгемської середньої школи багатолюдна церемонія надання докторських титулів ґрадуантам місцевого Стейтового Медичного коледжу кляси 1974.

Марія Магдалина Шевчук

Серед 120 ґрадуантів, які одержали дипломи доктора медицини, одинока з українців була Марія М. Шевчук із Ню Йорку, рівночасно одинока жінка поміж 6-ма ґрадуантами, які закінчили медичні студії із відзначенням (кум лявде).

Д-р Марія, дочка відомих наших громадян Тимоша і Євгенії Шевчуків з Ню Йорку, народилася у Німеччині 1948 р. і однорічною дитиною прибула з батьками до ЗСА.

Народну школу закінчила в парафіяльній школі св. Юра в Ню Йорку, а середню в Академії св. Василия Великого у Філядельфії, де була відзначена членством у „Почеснім Т-ві „середньошкільників та редаґувала шкільну газету „Нова Зірниця".

Вищу освіту здобувала в католицькому Фордгенському університеті, яку закінчила ступнем бакалявра з відзначенням (маґна кум лявде) з німецької літератури і одночасно з предметів, вимаганих до прийняття до медичної школи. Тут теж була нагороджена почесним членством Т-ва студентів Коледжів „Пгі Бета Каппа".

Врешті продовж неповних 4-ох років закінчила професійну освіту на Стейтовому медичному коледжі при Сиракюзькому університеті ступнем д-ра медицини „кум лявде" і знову була відзначена почесним членством Т-ва медичних студентів „Альфа-Омеґа-Альфа".

Тепер д-р Марія відбуває обов'язкову практику в одному з нюйоркських шпиталів, а потім плянує спеціялізуватися у патології.

Побіч блискучого навчального курсу у школах, молоденька Маруся знаходила ще час на активну участь у Пластовому самовихованню, беручи участь у Пластових таборах та у виховному секторі, а тепер у старшопластунському курені „Лісові Мавки".

Крім підставових українських шкіл молодечої організації Маруся, разом зі своїм молодшим братом мґр Юрком і сестрою Ольгою, одержала міцні підстави національного сму родинному домі, що в ньому, головно її мати, присвятила себе всеціло вихованню своїх дітей. Цей прикладний вислід такого національного виховання не став перешкодою до високих осягів в американських високих школах, а таке національне виховання є запорукою, що всі вони залишаться повноцінними членами нашої зорганізованої спільноти. Д-р Марія уже зголосила свою готовість стати членом УЛТПА.

Особистий успіх д-р Марії, що вона його здобула завдяки своїм здібностям і своїй наполегливій праці, є рівночасно успіхом не тільки її родичів, але всієї нашої громади. І тому саме ґратуляції і побажання із віддалених Сиракюз, де ми мали нагоду пізнати цю многонадійну молоду лікарку.

Д-р Михайло Логаза

Людмила Капшученко — доктор філософії

Цієї весни у Пенсильвенійському університеті з визначним успіхом закінчила науку зі ступенем доктора філософії в ділянці латиноамериканської літератури Людмила Капшученко.

Людмила Капшученко

Народилася вона в Німеччині. Початкову, середню та мистецьку школи закінчила в Арґентині, куди ще маленькою переїхала з батьками. В 1963 році з рідними переїздить на постійно до Америки, замешкавши у Філядельфії.

Коли вона склала іспити у Темпил університеті, її прийнято на студії з повною стипендією. Цей університет вона закінчила зі ступенем бакалявра гуманістичних наук та високим відзначенням. Тут же продовжує дальші студії та працює як викладач. Закінчує науку в Темпел університеті зі ступенем маґістра з еспанської мови та літератури. На дальші студії дістає повну державну стипендію на Пенсильвенійському університеті, який закінчила цієї весни зі ступенем доктора філософії в ділянці латино-американської літератури, оборонивши тезу „Лабіринт, як тема та структура в літературних творах, авторів, країн латинської Америки". Останнім часом була викладачем Пенсильванського та Темпел університетів.

На цей 1974-1975 навчальний рік, заанґажована на працю викладача до Васар коледжу в стейті Ню Йорк.

Людмила є дочкою скульптора Петра Капшученко та інженера хемії Зої Авраменко-Капшученко з Філядельфії, Пенсильвенія. Вся родина є членами 397-го Від. УНСоюзу.

Н. Н.

Появилася англомовна історія НТШ

Ню Йорк (НТШ). — В серії видань Бібліотеки Українознавства НТШ появилася, як том 27 цієї ж серії — історія Наукового Товариства ім. Шевченка англійською мовою п. н. „Сторіччя праці, присвяченої науці і нації", коротка історія Наукового Товариства ім. Шевченка". Це видання опрацював проф. д-р В. Лев, на англійську мову переклав д-р В. Душник. Історія НТШ є поділена на окремі періоди розвою Товариства і обіймає діяльність НТШ у Львові до 1939 року, період окупації совєтами та німцями і теперішню працю НТШ у чотирьох автономних Товариствах в Европі, ЗСА, Канаді і Австралії. Крім того є поданий склад наукових Секцій і Комісій та список дійсних членів і членів - кореспондентів, врешті список серій видань НТШ. До видання долучена допоміжня бібліографія. Цілість обіймає 60 сторінок. Ціна — 1 доляр враз з пересилкою. Замовлення приймає НТШ в Ню Йорку.

У Ню Йорку відбулася ґрадуація в Академії св. Юра

Ню Йорк. — У неділю 16-го червня, тут відбулася третя з черги ґрадуація абсольвентів Академії св. Юра. Цього року цю українську середню школу закінчили 50 учнів, багато з яких одержали стипендії на продовження навчання в коледжах і університетах.

У третій годині по пол., у церкві св. Юра в наміренні ґрадуантів о. Іван Сембрат, ЧСВВ відправив Службу Божу. Випускники, зодягнені в традиційні тоги, зайняли лавки по середині церкви, а решту місць зайняли родичі і приятелі випускників, учителі Академії та початкової школи св. Юра й численна публіка. Всі ґрадуанти приступили до Причастя.

Після Богослуження ґрадуанти парами перейшли до авдиторії св. Юра, де на стіні виднів напис „Щасти Боже! Вітаємо абсольвентів Академії св. Юра в Ню Йорку, 1974". Під звуки маршу, що його відіграла на фортепіяні учениця 9-ої кляси М. Мачай, ґрадуанти зайняли місця понижче сцени. На сцені, позаду ґрадуантів, зайняли місця протоігумен Отців Василіян о. Патрикій Пащак, ігумен і парох о. д-р Володимир Ґавліч, ЧСВВ, і директорка Академії сестра Наталія, ЧСВВ.

Ґрадуаційні церемонії молитвою відкрив о. д-р Гавліч, дякуючи Всевишньому за ласки, які одержали ґрадуанти та Академія, попросивши дальшої Божої опіки та заступництва Матері Божої. Після відспівання американського та українського національних гимнів о. Ґавліч, як майстер церемонії, привітав о. протоігумена Пащака, вчителів, батьків, ґрадуантів і представників різних організацій, на чолі з мґр-ом Іваном Базарком, екзекутивним директором УККА, та адв. Романом Гуглевичем, головою Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Великого Ню Йорку.

Відтак Оксана Сидоряк, чудовою українською мовою, виголосила привіт від ґрадуаційної кляси. Вона сказала, що Академія, крім загального навчання, дала абсольвентам також підстави знання української мови, історії, географії і культури України. „Наука про країну наших батьків є для наси особливо вартісна, бо духово ми завжди зв'язані з нею, де б ми не знайшлися", сказала Оксана Сидоряк. Вона закликала абсольвентів продовжувати розвивати це знання та пам'ятати про Академію св. Юра й підтримувати її для добра наступних поколінь.

Наступною точкою ґрадуаційної програми була українська пісня „Мрія", яку відспівав Український Клюб при Академії, під проводом проф. Богданни Волянської. Опісля, о. д-р Ґавліч представив о. протоігумена Пащака, який виголосив головну святочну промову. Він сказав, що ми повинні бути горді за цю клясу випускників Академії, як і за попередніх ґрадуантів цієї школи, бо вони доказали, що сьогодні українська молодь набирає нової зрілости. Тоді, коли кілька років тому наша молодь часами захитувалася й йшла за прикладом нездорових елементів на університетах, то сьогодні це вже проминуло. Наша молодь, сказав промовець, все більше цікавиться українськими справами, а на університетах вимагає більше курсів з українознавчих дисциплін. Він висловив надію, що випускники Академії св. Юра будуть між тими молодими людьми, які переберуть провід у нашій громаді та ширитимуть добре ім'я України та українців, де б вони не знайшлися. Промовець подякував батькам, що, не зважаючи на труднощі, посилали своїх дітей до рідної української школи.

Відтак відбулася роздача дипломів, нагород і стипендій. Майстер церемонії о. д-р Ґавліч зазначив, що цьогорічна ґрадуаційна кляса є найкращою досі клясою, здобуваючи велике число стипендій і нагород, що вказує на дуже високий рівень Академії. Він вказав, що 7 абсольвентів дістали "New York State Regents College Scholarship", а саме: Василь Газій, Юрій Яримович, Оксана Сидоряк, Людмила Канюґа, Андрій Винник, Юрій Бабяк і Йосип Клепач. Крім того, Андрій Якубовський, Анна Барна та Анна Шот одержали так звані "Alternate Regents Scholarships". Із 50-ох цьогорічних абсольвентів Академії 14 стали членами "National Honor Society", а саме: Оксана Бачик, Анна Барна, Анна Ґрен, Василь Газій, Юрій Яримович, Людмила Канюґа, Йосип Клепач, Люба Нагірна, Катерина Саляк, Віра Шумилович, Оксана Сидоряк, Галина Вішка, Андрій Винник і Марта Зєлик. Крім того 8 ґрадуантів здобули "National High School Award for Excellence", а саме: Людмила Канюґа, Оксана Сидоряк, Юрій Яримович, Андрій Винник, Марта Зєлик, Йосип Клепач, Ярослав Глембоцький та Василь Газій. Університети нюйоркської округи надали ґрадуаційній клясі 3 повні та 12 часткових стипендій. Повні стипендії одержали Василь Газій, Андрій Винник і Марта Зєлик, а частинні Христина Цебрій, Ярослав Глембоцький, Людмила Канюґа, Йосип Клепач, Оксана Сидоряк. Майже кожний із вище згаданих абсольвентів одержав стипендії від кількох університетів.

Найкращим учнем кляси був Василь Газій, який крім вже згаданих стипендій і нагород здобув також 1,000-долярову стипендію із Фонду Михайла та Сабіни Турянських. Цей Фонд кожного року надає таку грошеву нагороду для найкращого учня Академії. Ґрадуант Газій також одержав 50 долярів у державних бондах, пожертвуваних д-ром Волтером Бароном. Як найкращий учень, Василь Газій дістав відзначення й від "Governor's Committee on Scholastic Achievement".

Другою з черги щодо оцінок була Оксана Сидоряк. Крім уже згаданих стипендій і нагород, вона одержала від Української Кредитівки „Самопоміч" у Ню Йорку 500-долярову стипендію, яку вручив їй д-р Володимир Нестерчук, голова Кредитівки. Оксана Сидоряк також одержала 50-долярову нагороду від Союзу Українців Католиків в Америці „Провидіння", яку вручив голова Контрольної Комісії Лев Пришляк, та 25-доляровий державний бонд від д-ра Волтера Барона.

Батьківський кружок Академії св. Юра надав 500-долярову стипендію для Віри Шумилович за осяги в українознавчих предметах. Цю стипендію передав інж. Любомир Зєлик, голова Батьківського кружка. Віра Шумилович також одержала 25-доляровий державний бонд, що його пожертвував д-р Волтер Барон.

Український Спортовий Клюб у Ню Йорку призначив 1,000 дол. на стипендії для найкращих спортовців ґрадуаційної кляси. Цю суму розділено між трьома абсольвентами, а саме: Тарасом Канятином, Андрієм Винником і Данком Крамарем. Вручив нагороди мґр Іван Винник, голова УСК-у.

Ще одну стипендію за осяги в українознавчих предметах пожертвував Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Великого Ню Йорку. Цю стипендію в сумі 500 дол. одержала Людмила Канюґа, а вручили її голова Комітету адв. Роман Гуглевич і скарбник Микола Хоманчук.

Український Народний Союз надав дві 250-долярові стипендії, які одержали Марта Зєлик і Юрій Яримович. Стипендії вручив головний контролер мґр Іван Винник.

Союз Українців Католиків в Америці „Провидіння", крім уже згаданої 50-долярової стипендії для Оксани Сидоряк, надав також 50-долярову стипендію для Андрія Винника.

Український Народний Дім у Ню Йорку передав 250 долярів, які розділено між тими 8 учнями, які здобули "National High School Award for Excellence".

104-ий Відділ Союзу Українок Америки призначив 25 долярову нагороду для Галини Вішки за найкращий поступ у вивченню української мови.

Абсольвентка Оксана Бачик одержала дві грошові нагороди за навчання українських народних танків протягом 3-ох років. 50-долярову нагороду передала Асоціяція Діячів Української Культури, Відділ в Ню Йорку, а 25-долярову нагороду пожертвувала п-і Марія Душник, заступниця головного предсідника УНСоюзу.

Після вручення усіх стипендій і нагород о. д-р Ґавліч поґратулював абсольвентам, які їх здобули, заявляючи, що вони принесли славу не тільки собі та своїм батькам, а також Академії св. Юра.

Прощальне слово від абсольвентів англійською мовою виголосив Василь Газій. Подякувавши всім, що прибули на цю ґрадуацію, він заявив, що одержані дипломи віддзеркалюють інтелектуальний розвиток цієї кляси абсольвентів, розвиток, який вони завдячують учительському складові Академії св. Юра. Дякуючи директорці сестрі Наталії та всім учителям, абсольвент Газій сказав, що він переконаний, що ця кляса дасть собі раду на нових шляхах життя.

Предсідниця кляси Оксана Сидоряк передала для Академії дар від абсольвентів — епідіоскоп (прожектор для висвітлювання ілюстрацій) та „стровб" (електронічне освітлення до фотоапарату).

Кінцеве слово на цій ґрадуації виголосив о. д-р Ґавліч. Він подякував учителям Академії за працю над учнями, а батькам за те, що посилали своїх дітей до рідної української школи. Ці чотири роки в Академії, сказав о. д-р Ґавліч, вийдуть на користь не тільки абсольвентам, а також цілій українській спільноті. Промовець подякував усім організаціям за їхню фінансову підтримку для Академії та за стипендії й нагороди, які вони призначили для цьогорічньої ґрадуаційної кляси. Абсольвентів закликав задержати віру в Бога та цінити своє рідне - українське. „Не забувайте, в якій ви були школі, та хто вкладав труд, щоб вас виховати", сказав о. д-р Ґавліч, прощаючись з ґрадуантами.

На закінчення імпрези кляса абсольвентів відспівала пісню „Альма Матер" і під звуки маршу та оплески публіки, парами залишила авдиторію школи св. Юра.

Василь Тершаковець

Новий храм в Ню Гейвені

У неділю 9 червня 1974 р. у житті Ню Гейвенської Православної Громади, відбулася надзвичайно велична подія, яку місцева газета „The New Haven Register" з дня 6 червня, назвала: „30-літньою мрією українських втікачів". Напередодні посвячення новозбудованої церкви, прибув до Парафії Високопреосвященійший Владика Архиєпископ Марко, разом з всечеснішим Протодияконом о. В. Поліщуком, для посвяти церкви. О 10-ій год. ранку відбулася урочиста зустріч Владики. Учениця Парафіяльної Школи — Лена Іванець привітала Владику квітами від імені Парафіяльної Школи, далі, традиційним хлібом і сіллю, вітав Владику Голова Парафіяльного Уряду — брат П. Корнієнко, а вже у самому Храмі Владику зустрів о. Настоятель. Після привітання о. Протодиякон виголосив „Премудрість" і відразу почало лунати в Церкві, ні з чим не зрівняне величне Архиєрейське „Достойно є...", під співи якого, Владика послідував на амвон і по молитвах, почалося Архиєрейське облачення. По облаченні, усі вийшли на обходження навкруг Церкви з окропленням стін Храму священою водою та читанням Євангелії. Повернувшись до Храму, Владика довершив видтрінської посвяти. Надхнено і змістовно звучали слова колінопреклоної молитви, що її читав Владика Архиєпископ.

По тій тиші, яка була в Церкві, здавалося, що серця всіх присутніх сповнені невимовною вдячністю і благальними молитвами до Господа Бога, що Він сподобив дочекатися цієї великої радості. Зараз, по посвяті Храму, розпочалася Св. Літурґія, у якій Владиці сослужили, крім оо. Настоятеля і Протодиякона, всечеснійші пан-отці (за абеткою): А. Джейкобс з Бріджпорту, М. Запаринюк з Ню Брітен, Д. Мамчур з Гартфорду і С. Непрель з Ню Йорку. Трохи пізніше прибув до Храму і всечесний о. М. Мицишин, Настоятель св. Михайлівської місцевої Української Католицької Парафії і залишався з нами до кінця святкування. Церковний Хор, підкріплений співаками з Парафії Бріджпорту, під керівництвом його довголітнього диригента І. Петрунчака, дуже гарно співав Літургію. Дяком, П. Пожаром, було велично прочитано Апостольське Послання. Все це, з'єднане з чудовим голосом, вмінням та побожністю о. Протодиякона В. Поліщука, залишило незабутне враження від Архиєрейської Літургії. Наприкінці Служби Божої, Владика виголосив зворушливу, духово-надхнену проповідь про необхідність збереження і скріплення своєї віри, передавши Громаді привіт і поздоровлення від Владики Митрополита Мстислава і Собору Єпископів і всієї Церкви, доручивши при тому, Благословленні Грамоти Владики Митрополита П. Корнієнкові — Голові Парафіяльного Уряду, а у його особі і всім тим, що своєю жертвенністю, трудами та усердям спричинилися до здвигу Святого Храму та І. Заковоротному, як вияв подяки від Громади за гарно і сумлінно виконані будівельні роботи.

Звертаючись до Громади, Владика сказав: „Ви піднялися на великий подвиг, який свідчить про Вашу віру і самовіддану любов та жертвенність, про що говорить кожна цеглинка, яка пішла на будову цього Храму Божого... Св. Володимир Великий і наші славні князі, Гетьмани будували величні Храми Божі, що тепер зруйновані окривавленими руками безбожного ворога, або перетворені на музеї, магазини, танцювальні клюби і т. п. Наш же розсіяний народ тут, на благословенній землі Вашингтона, є тепер спадкоємець наших повікнезабутніх князів, Гетманів і Запорожського війська та будує святі Храми... У цьому Храмі будуть возноситися молитви, разом з нашим поневоленим народом, щоб Господь дав їм сили визволити Рідний Край з неволі та з'єднатися з родиною християнських народів вільного світу..."

По Службі Божій відбувся святочний Бенкет у вщерть переповненій Церковній Залі, на якому було присутніх понад 200 осіб, у тому числі, представники різних церковно-громадських організацій — між ними — Голови Парафіяльних Урядів сусідніх Парафій, Голова Українського Робітничого Союзу І. Олексин, Скарбник УР Союзу Е. Попель, Голова Відділу УККА — д-р М. Снігурович, Голова Т-ва Сприяння УНРаді д-р Я. Туркало, Голова Відділу УН Союзу В. Гіна, представник ООЧСУ Г. Андрусишин, від СУА Гусак, Голови Рідних Шкіл П. Слюсаренко і В. Гусак, Станичний Організації Української Молоді — Пласт — мґр О. Микитей і інші. Пізніше, вже під час Бенкету, прибув і о. Настоятель Грецької Церкви св. Варвари ВС о. Г. Кераміс. Голова Парафіяльного Уряду — П. Корнієнко, своїм привітальним словом офіційно відкрив Бенкет і передав дальше його ведення І. Заковоротному. Була велика кількість виступів-привітань та побажань.

Бенкет було закінчено о год. 5-ій молитвою і благословенням Владики Архиєпископа.

Спогад про цю урочистість викликує глибоку вдячність до Господа за Його ласку, яка вкладається у слова, якими Владика почав свою проповідь: „Цей день, що його сотворив Господь, радіймо і веселімося в ньому"!.

Прот. М. Чернявський,
Настоятель Парафії

Міннеаполіс: відчити про курси українознавчі в Гарварді

У неділю 16-го червня ц.р. в Міннеаполісі, Мінн., заходом Відділу Т-ва Українських Інженерів (ТУІА) відбувся цікавий вечір. Дві молоді абсольвентки університету — Дарія Стець (політичні науки) і Володимира Таращук (психологія) поділилися своїми враженнями про літні курси українознавства в Гарварді в 1973 р.

Програму вечора відкрив голова Відділу ТУІА в Міннеаполісі інж. Тисовський і відчитав звернення студентських організацій до Т-ва інженерів, в якому вони просять допомоги, бо задумують збирати і студіювати мадеріяли про наших піонерів на американському континенті. Інж. Тисовський згадав, що останньо, українська бібліотека в Гарварді збагатилася, бо поет Михайло Бажанський подарував їй свою бібліотеку та архів.

Відтак п-нна Стець прочитала цікаві спостереження про українознавчі курси в 1973 р. у Гарварді. Насамперед розповіла коротку історію, як прийшло до започаткування ідеї українських катедр у Гарварді, а відтак основніше зупинилася на тому, як проходить там праця сьогодні і що зокрема зацікавило її на курсах. Вона була там вісім тижнів і слухала викладів з історії України та літератури.

Ті, що започаткували українознавчі катедри у Гарварді керувалися ідеєю, щоб українську науку піднести на високий рівень, поклавши її перед очі світу, як теж, щоб прочистити її від фальшивих інтерпретацій. Також важливим завданням гарвардського центру є підготовити кадри українських науковців.

Започаткування українських катедр проголошено в 50-ту річницю проголошення України вільною державою. І ця дата залишиться пропам'ятною.

Ідею українського Гарварду треба підтримати. Вона нам допоможе здобути, відповідно до наших сил і старань, належне місце в світі науки. Загальні враження п-нни Стець з перебування на курсах у Гарварді є позитивні. Про викладачів: Андрія Горняткевича, Асю Гумецьку, Ореста Субтельного висловлюється п-нна Стець з пошаною. Курс української літератури був для прелеґентки найцікавішим (А. Гумецька). Він дав їй ширший погляд і зрозуміння національного відродження. Всі виклади були на високому рівні і варто, щоб українська студентська молодь ними зацікавилася. „Там варто було бути!" — закінчила прелеґентка. Відчит п-нни Стець доповнила співучасниця курсів Володимира Таращук і також висловлювалася з признанням про рівень курсів і про викладачів.

П-нна Стець сказала, що курсантів було коло 45, виклади історії були по-англійському, з літератури по-українському. Було кілька слухачів не-українців. В дискусії висловлено думку, щоб в Міннеаполісі зорганізувати курси, які могли б скріпити чи доповнити знання українознавства у майбутніх кандидатів на літні курси в Гарварді.

Збіркова акція на Гарвард представляється на нашому терені слабо. Відвідини представників Гарварду пп. Тарнавського і Кардашинця не мали успіху, мабуть через те, що місцеве громадське життя перевантажене програмами. А шкода, бо інформації обох представників були дуже цікаві.

Наші молоді студентки гарно вив'язалися зі свого завдання, а тепер громада повинна післати нових студентів на курси до Гарварду, а тут, на місці треба оживити збіркову акцію щодо дальшого розвою та розбудови українознавства в Гарварді. Тільки спільними зусиллями здобудемо позитивніші успіхи.

Василь Пакуляк
Представник ОПЛДМ

24-ий річний концерт учнів проф. Наталії Котович

(У. С.) Учні проф. Наталії Котович, які виступили на 24-му річному концерті, що відбувся 9 червня у Філядельфії — не тільки різні віком, раками навчання і національністю. Вони теж учасники трьох різних шкіл, у яких вчить їх професор. Наталія Котович крім власної Української Музичної Студії, вчить в Українському Музичному Інституті і в одній із визначних американських шкіл Сеттлемент Мюзік скул, де, до речі, вчать викладачі славного Куртіст Інституту, як Єл. Соколов, проф. Беркович та мистці Філядельфійської оркестри. Так отже в концерті брали участь крім українців, поляки, італієць, литовка іт.п. Учні, від початківців до уже заавансованих дозрілих піяністів, як Ансля Кавлінас, яка сама уже вчить музики у гайскулі, але все ще продовжує студії із проф. Наталією Котович, або Майкел Трет, який нещодавно, у березні, дійшов до фіналу і здобув перше місце у річному концерті Сеттлемент Мюзік скул.

З огляду на різноманітний ступінь заавансовання виступаючих, багату програму (21 точок) у виконанні солістів і на чотири руки, докладна аналіза а навіть перечислення усього, переходить рямці цього допису. Хочеться все таки сказати, що програма була дуже різноманітна і включала так клясиків і романтиків, як: Бах, Діябеллі Бурґмюллер, Ґріґ, Бетговен, Шуберт, Мендельсон, Ліст, Шопен, модерніших композиторів як: Барток, Вілля, Лобоз, Сібеліюс, Ребіков, а передусім низку добірних українських композиторів як: Безкоровайний, Омельський, Барвінський, Кирейко, Косенко, Щуровський, Соневицький, Довженко, (перечислено в порядку програми). Твори дібрані були дуже старанно для кожного учня з узглядненням не тільки технічних даних, але теж психологічних, чуттєвих можливостей та темпераментів виконавців. Підготова прецизійно дбайлива, перебіг цілої програми обдуманий і добре зорганізований. У концерті брали участь: Татіяна Шуст, Дана Тодорів, Маркіян Клос, Олег Білинський, Софія Білинська, Вера Когут, Ремігіюш Годлевський, Ніна Тодорів, Наталія Гаврас, Мелянія Мєрзінська, Тамара Павлічка, Роксоляна Ярема, Ірина Лабунька, Уляна Береза, Майкел Трет і Ансля Кавлінас (у-порядку виступів).

Проф. Наталія Котович зростала у атмосфері музичної культури в домі проф. Володимира Котовича, директора Музичного Інституту в Стрию, де він був теж диригентом хору „Боян". Наталія і її сестра Ірина навчалися гри на фортепіяні від дитячих літ. Її вчителями були, між іншим, проф. Галя Левицька та Василь Барвінський, а згодом на концертовому курсі Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові проф. Леопольд Мюнцер, лавреат міжнародного шопенівського конкурсу у Парижі. Хоча Наталія Котович закінчила із ступнем маґістра природничий факультет Львівського університету, повернулася до улюбленої музики вступаючи у Зальцбурґу до відомої школи „Моцартеум", куди дісталася в дорозі конкурсу як одна із п'ятьох вибраних. Там вчиться у проф. Ноймеллера й здобуває диплом.

Після переїзду до ЗСА вчить у „Сеттлемент Мюзік скул", де її учні відзначаються поміж іншими, як ось учасник цього концерту Трет, або Д. Прончік, який здобув перше місце у конкурсі декілька років тому, або Льорна Янс, яка виступала на ювілейному Бетговенівському концерті.

Крім цього Наталія Котович відкрила власну студію, яка мала добрі рецензії із своїх концертів проф. Гролля, директора Сеттлемент Мюзік скул та піяніста Джорджа Гайса (були вони у прекладі і вміщені на сторінках „Свободи" та „Америки".).

Як уже сказано, цьогорічний концерт характеризувала незвичайно старанно дібрана і різноманітна програма, яка включала українських композиторів, а теж прецизно-дбайливою підготовою учнів, старанним і музикальним виконанням творів.

Данило Чайковський

(У другу річницю смерти)

Сл. п. Данило Чайковський

Усім нам добре відома, прекрасно змальована Іваном Франком постать Каменяра — постать людини, яка добровільно взяла на себе тяжке завдання промостити своєму народові шлях до кращого майбутнього.

„Ні сльози, ані жаль, ні біль пекущий тіла, ані прокляття нас не відтягли від діла".

Такою постаттю із твердим невгнутим характером був сл. п. Данило Чайковський, якого Господь Бог покликав до себе 3-го липня 1972 р. І ось, сьогодні минає вже другий рік від часу його передчасної смерти.

Покійний був провідним членом ОУН, письменником і журналістом, головним редактором „Українець Час" в Парижі, „Шлях Перемоги" в Мюнхені, сумівського журналу „Крилаті", автором книжок „Хочу жити", „Крути", великої праці про Степана Бандеру „Московські вбивці Степана Бандери перед судом", переклав з німецької мови книжки Артура Фурмана „Кров і вугілля", не говорячи про сотні інших книжочок, брошур, статтей" з політичною та виховною тематикою. Але в першу чергу Покійний „Друг Редактор" (бо так всі ми його кликали) був воїном української революційної армії, яка чинно боролася з ворогами нашої Батьківщини.

Саме життя вчило Покійного гарту. Дев'ятьрічним хлопцем він залишається сиротою і не легко було йому пробиватися крізь життьові труднощі. Вже молодим гімназистом став членом УВО, а потім ОУН і на цьому бойовому шляху він, немов світило, давав приклад молодшим і старшим його друзям. За націоналістичну діяльність попадає до тюрми в часі панування Польщі на західньоукраїнських землях, а пізніше за цю саму діяльність до німецько-нацистського концентраційного табору в Авшвіц, відомого з масових вбивств політичних в'язнів. Кошмар концтаборів, незносима фізична праця і пониження вичерпали рештки його фізичних сил, але нічого не змогло зламати його духа. Із цього пекла людських знущань визволили його американські вояки, знайшовши напівживого за збомбленим бараком.

Уже в 1946 р. ми бачимо його знову за організаційною і редакторською працею, яку він виконував аж до часу виїзду до Америки в 1967 році. Тут в ЗСА він перебирає редаґування журналу „Крилаті", стає головою Виховної Ради СУМ-у і Виховної Ради СУМА і безперебійно займається письменницькою та журналістичною працею. Працював над тритомовою працею про Провідника ОУН Степана Бандеру (два закінчив, третього тому не зміг закінчити), працював над повістю „Кінгір", не закінчив також розпочатого роману „Сірі люди". Працював у тяжких обставинах, заробляючи при тому на хлб насущний, і багато часу присвячував вихованню української молоді, яку любив, поважав і надіявся, що вона перебере прапори з рук старшого покоління і понесе їх у боротьбі до звільненого Києва.

Св. п. Данило Чайковський ходив також і молодечими стежками, тобто стежками виховних осель української молоді, намагаючись передати їй здобуте ним теоретичне і практичне знання і гарт. Таким був також сл. п. Данило Чайковський. Він любив життя, ненавидів терпіння, в'язницю і смерть; але саме, будучи людиною і в любові до життя, він умів у собі перемагати страх смерти. І в цьому вбачаємо правдиве геройство, велику силу його духа.

Молодші його друзі, що йтимуть шляхом „Друга Редактора", стануть великим поколінням, стануть друзями Валентина Мороза, Левка Лукіяненка, Святослава Караванського і багатьох інших борців сьогодення, які зрезигнували з багатьох життьових вигод, щоб стати до боротьби з московським ворогом і оборонити добре ім'я нашої Батьківщини.

В. Л-ць

Пам'яті УСС бл. п. Стефана Хомяка

Дня 2-го травня ц.р. мене повідомили, що несподівано у шпиталі помер бл.п. Стефан Хомяк. Покійний уродився 1897 р. в Самборі в родині Семена і Катерини Хомяків. Ще в дитинстві його батька, як судового урядника перенесено до Перемишля де син Стефан докінчував науку в українській гімназії. З вибухом війни в р. 1914 покійний голоситься до УСС, і в їх рядах і в рядах УГА як Учасник Українських Визвольних Змагань перебуває всю воєнну кампанію; вкінці попадає в польську неволю з якої по закінченні війни повертає до Самбора, де вже замешкує на постійно. Як фаховий купець, бере живу участь у засновуванні наших кооператив, опісля засновує разом з Юлією і Леонією Мидляківними власне торговельне підприємство „Залізний Базар", а даючи добрий і дешевий товар, хоронить нашого селянина перед визиском чужих і несовісних купців. У Самборі одружується з Леонією Мидляківною, а вінчає їх шкільний товариш Покійного, сотрудник парохії о. Ілля Федевич. Своїх синів Левка і Влодка вони виховують на свідомих українців. У Самборі українські купці і промисловці не мали свого товариства. Покійний розуміючи велику вагу власного купецтва і промислу у розвої нашого суспільного життя, засновує товариство „Союз Купців і Промисловців" і друге товариство „Зорю", і очолюючи обидва товариства гортує все купецтво і промисловців, для успішного їхнього розвою.

Громадянство знає його, як працівника, організатора і щирого українця. Йому були чужі всілякі „ліві" переконання, а навчений при УСС карности і єдности, ненавидить партійництво і політичні спори. Завжди ввічливий і усміхнений, уділюється також в житті інших українських товариств. Рятуючи себе і свою родину перед большевиками, виїжджає за кордон, спершу поселюється у Венесуелі, а опісля тут в Америці, де набуває велику готелеву відпочинкову посілість в Болтон Ландінґу над озером Лейк Джордж. Восени 1973 р. виїжджає з родиною на Флориду, по дорозі вступає до мене, а прощаючись, він несвідомо висказався: „Їдемо всі, а чи всі повернемо, Бог знає" — і вже сам з вакацій не повернувся.

Похоронні відправи в похоронному заведенні Насєвичів і в церкві Царя Христа у Філядельфії, відбулися 6-го і 7-го червня ц.р. в присутності УСС-ів, Українських Ветеранів, приятелів та знайомих, а парох, о. радник Василь Головінський, к. УСС, виправляючи Покійного в далеку дорогу, щирими словами попрощав свого Товариша по зброї.

Бажанням Покійного було взяти участь у 60-літті Ювілею УСС, який має відбутися у Філядельфії восени ц.р. та не діждався. Похоронено його у власному, родинному гробівці, на українському цвинтарі в Бавнд Бруку.

Д-р Юліян Рабій

В сусідстві Дому УНС започатковано будову 16-поверхового житлового будинку

Джерзі Сіті. — В неділю, 30-го червня 1974, тут започатковано святковою церемонією будову модерного житлового 16-поверхового будинку для старших віком осіб та родин, який виросте за півтора року в безпосередньому сусідстві Дому УНСоюзу при Монтгомері вулиці. Спонзором цього нового житлового будинку, який стоятиме поміж 15-поверховим Домом УНСоюзу та спонзорованим УНСоюзом 23-поверховим будинком „Полус Гук Товерс", стала Конґреґація Синів Ізраїля, використовуючи стейтове фінансування для розбудови житлових приміщень.

В святковій церемонії копання фундаментів взяли участь члени і провідники згаданої Конґреґації, на чолі із рабіном Зві Шурином, посадник Джерзі Сіті д-р Павло Джордан та стейтовий директор для комунальних справ Патриція О'Шіген, які виголосили короткі промови, як теж міські радні та члени міської управи. Як представник УНСоюзу взяв участь у цій церемонії заступник гол. предсідника Володимир Сохан.

В запляновану житловому будинку, який коштуватиме шість мільйонів долярів, буде 238 помешкань для осіб та родин із поміркованими і середніми прибутками. Так як сусідний будинок „Полус Гук Товерс", цей будинок для старших віком мешканців матиме центральне огрівання та охолоджування, модерні вінди й інші удогіднення. Цей будинок, якого називатимуть „Тіква Товерс" (Вежі надії), призначений для мешканців Джерзі Сіті без різниці на їх походження чи віровизнання.

Роман Пітьо почав урядування як головний радний міста Ірвінґтон

Ірвінґтон. — В понеділок 1-го липня тут відбулася публічна інавґурація нового міського управління Ірвінґтону під проводом посадника Роберта Г. Міллера. Цим разом у складі управління є 28-річний український адвокат Роман Пітьо, який переміг у виборах 14 травня, кандидуючи на становище міського радного. Виступаючи по складенні службового приречення перед численно зібраним громадянством, Роман Пітьо поновно нагадав про свою виборчу плятформу і заповів, що він буде активно працювати тепер для її здійснення. Виступ наймолодшого члена міського управління присутні зустріли бурхливими оплесками. В новому управлінні Роман Пітьо очолюватиме Відділ контролі спиртних напитків та буде виконувати обов'язки зв'язкового міського управління до Громадянської дорадчої комісії. Після інавґурації та першого конституючого засідання нового управління, в Українському Народному Домі відбулася зустріч молодого радного Ірвінґтону з його прихильниками та представниками місцевих українських організацій. На зустрічі були також присутні деякі члени нового міського управління.

Заплановане видання Шевченківської енциклопедії в Києві переходить цензуру

Київ. — Київський журнал „Народна творчість та етнографія" за квітень ц.р. помістив статтю Євгена Кирилюка, з якої читач може виробити собі образ і уявити зміст двотомної „Шевченківської енциклопедії", появу якої вже давніше заповідали совєтські часописи. Із слів Кирилюка, одного з багатьох співавторів енциклопедії, виходить, що „Шевченківська енциклопедія" матиме 170 друкованих аркушів; роботу над нею завершать мабуть цього року. Під час опрацювання цієї енциклопедії враховано досвід не тільки однотомної російськомовної „Лермонтовської енциклопедії" та підготовчу працю до тритомної „Пушкінської енциклопедії, а й практику й недоліки закордонних енциклопедій. Кирилюк каже, що „Шевченківська енциклопедія" буде поділена на окремі відділи, з яких „Народна творчість та етнографія" називає такі: Віографія, Народна творчість у Шевченка, Шевченко та мистецтво і Шевченкознавство. Досі із запланованих 4.586 термінів, надійшли 4.000 статтей. У зв'язку з цим Кирилюк пише: „Проте не можна сказати" що абсолютно всі питання вже вирішені й розв'язані. Нам інколи доводиться знімати поодинокі терміни й додавати, в разі потреби, нові. У процесі підготовки до друку статтей виникає дуже багато складних моментів..."

Журнал „Народна творчість та етнографія" від себе відмічує, що „не всі речі надаються до друку і їх мусять переглянути цілий ряд осіб відповідальних за енциклопедію."

Прощальне прийняття для абсольвентів Школи Українознавства Т-ва „Самопоміч" у Ню Йорку

Ню Йорк. — У неділю 2-го червня, у залі Пластової домівки відбулося прощальне прийняття для абсольвентів Школи Українознавства Т-ва „Самопоміч" і роздача матуральних свідоцтв. Перед прийняттям абсольвенти, батьки та вчителі вислухали Службу Божу в українській католицькій церкві св. Юра. Прийняття улаштував Клясовий комітет батьків, під проводом інж. Ігоря Кмети та Ярослава Мартинця.

Цю зустріч із абсольвентами відкрив інж. Кмета молитвою та попросив до слова директора Михайла Лисогора, який привітав присутніх в імені школи, водночас передаючи привіт від д-ра Едварда Жарського, голови Шкільної Ради УККА. Прощаючи абсольвентів, директор Лисогір заявив, що він задоволений з вислідів кінцевих іспитів, бо з 12-ох учнів 9 склали їх з визначним і дуже добрим успіхом, а 3 із добрим. Він подякував учителям: о. Лаврентієві Лавринюкові, ЧСВВ, мґр Славі Ґеруляк, д-рові Романові Дражньовському, д-рові Василеві Тершаківцеві та мґрові Зенонові Івсикові за підготову абітурієнтів до матури, а батькам за це, що заохочували молодь до навчання у школі українознавства. Він також склав подяку Т-ву „Самопоміч", Батьківському комітетові школи та Клясовому комітетові батьків. Звертаючись до абсольвентів, директор Лисогір закликав їх продовжувати українознавчі студії, вказуючи на те, що все більше американських університетів відкривають курси українознавчих дисциплін. Абсольвенти, сказав він, повинні бути „амбасадорами" України в цих університетах. Але, щоб бути добрим „амбасадором", треба спершу добре підготуватися. Промову до цьогорічних випусників директор Лисогір закінчив словами Івана Франка: „Кожний думай, що на тобі міліонів стан стоїть, що за долю міліонів мусиш дати ти одвіт".

Відтак говорив д-р Роман Дражньовський, опікун матуральної кляси, який зазначив, що школи українознавства мають відмінні завдання від інших шкіл, бо крім знання, мусять передати учням також „іскру любови до України". Це не легка справа, сказав він, бо живемо в добі матеріялізму. Але він думає, що цьогорічні абсольвенти виправдають надії, які на них покладають їхні вчителі, та переберуть на себе працю їхніх попередників. Д-р Дражньовський сказав, що тішиться фактом, що вчителі зуміли розвинути в абсольвентів почуття толеранції до інакшемислячих і висловив побажання, щоб українці частіше відзначували перемоги, а не голодові річниці, Крути, Базари тощо. „Жити треба для України, а вмирати тільки в конечній потребі", сказав він.

Від абсольвентів говорила Оля Стасюк. Вона сказала, що крім почуття радости з нагоди успішного закінчення школи українознавства, відчуває, що мусить також висловити деякі побажання до дирекції школи й учительського складу. На думку Олі Стасюк, треба звертати більше уваги на практичне вживання української мови, а менше на теорію. Вона висловила також ряд інших побажань, наприклад, щоб учні частіше вживали шкільну бібліотеку тощо.

Інж. Кмета, голова Клясового комітету батьків, подякував учителям за опіку над учнями, батькам за те, що посилають своїх дітей до школи українознавства, а абсольвентам склав ґратуляції за успішні кінцеві іспити.

Опісля відбулася роздача дипломів випускникам: Юліянові Бриттанові, Ірені Весоловській, Мирославі Гарматій, Володимирі Гнатківські, Марті Зслик, Людмилі Канюдзі, Андрієві Кметі, Ліді Мартинець, Тарасові Наумові, Христі Салачинській, Маркові Соробеєві та Олі Стасюк.

Разом із дипломами абсольвенти, як також опікун кляси д-р Дражньовський, одержали два томи „Історії українського мистецтва" проф. Володимира Січинського. Книжки — дарунки закупив для матуральної кляси Батьківський комітет школи, під проводом проф. Івана Лучечка. Вчителі одержали в дарунку „Основи музичного мистецтва" проф. Рожі Смеречинської-Шульової. Інж. Кмета повідомив, що копії клясового таблйо, що його виконав мистець Богдан Титла, передадуть абсольвентам і вчителям за кілька днів.

Учасників цієї імпрези чекала дуже приємна несподіванка, бо на ній виступили два наші знамениті гумористи Іван Керницький (Ікер) і Микола Понеділок. Ікер, ґратулюючи абсольвентам, батькам і вчителям, сказав, що виступає в імені двох „наймолодших студентів", а саме, від себе та Миколи Понеділка. Відтак прочитав свою гуморестку „Про красу рідної мови", в якій дуже дотепно описав проблеми, які наші скитальці мали й мають із збереженням української мови. Описав, як в одній родині скитальців батьки вимагали, щоб за кожне англійське слово діти вкидали до „скарбонки" кілька центів. Коли сума в „скарбонці" зросла, то за неї купували українську книжку. Але за кілька років, коли тато все частіше почав говорити про свій „джаб", мама почала нарікати на „овертайми", а бабуся згадувати своїх „бойфрендів", то „піґґі-бенк" (колишню „скарбонку") головним чином наповнювали центами вже дорослі, а не діти.

Опісля виступив Микола Понеділок, який сказав, що протилежно до Ікера, не буде читати свої гуморестки, а говоритиме „без пам'яти". Згадав, як 30 років тому сам закінчував на Україні „10-тирічку" та описав пригоду, яка трапилася йому кілька років тому в Ню Йорку, коли переходив попри українську школу. М'яч, яким гралися два хлопці на подвір'ю школи, полетів на вулицю, а один хлопчина звернувся до М. Понеділка по-англійськи, щоб подав їм цей м'яч. Коли наш гуморист вимагав, щоб хлопчина-українець попросив по-українському, то юнак відмовлявся аж до часу, поки М. Понеділок погрозив, що забере м'яч із собою. Тоді сталось чудо — малий заговорив гарно по-українському і попросив щоб віддати йому м'яч. Свій виступ на цій імпрезі гуморист Понеділок закінчив словами: „Нашому роду не буде переводу, поки будуть такі абсольвенти, як ті, що є присутні на залі, поки будуть такі батьки й такі вчителі".

По перекусці, приготованій панями з Клясового комітету батьків, а саме: Соробей, Стасюк і Наум, абсольвентка Мирослава Гарматій відіграла на бандурі „Українську шумку", а абсольвент Андрій Кмета відіграв на фортепіяні „Пісню без слів" Мендельсона. Виступи цих талановитих випускників присутні привітали гучними оплесками.

Відтак промовляв радник Богдан Ластовецький, голова Відділу Т-ва „Самопоміч" у Ню Йорку, який є спонзором цієї Школи Українознавства. Він подякував за запрошення на імпрезу, поґратулював абсольвентам і поділився з присутніми спогадами з перед 46 років, коли він сам здавав матуру. Радник Ластовецький дякував учням і батькам за те, що ради школи українознавства жертвували кожного тижня суботи та закликав випускників не тільки продовжувати студіювати українознавчі предмети в університетах, але й брати активну участь у житті української громади.

Цю приємну зустріч із абсольвентами Школи Українознавства Т-ва „Самопоміч" в Ню Йорку закінчено молитвою. Ще довго після закриття абсольвенти, батьки та вчителі не розходилися додому, неначе бажаючи відкласти неминуче розставання.

В. Т.

Молодий неґр застрілив маму Мартина Лютера Кінґа

Атланта, Джорджія. — У неділю, 30-го червня, 21-літній неґр Маркус В. Шено застрілив маму д-ра Мартина Лютера Кінґа мол., відомого борця за рівні права для неґрів, який сам був застрілений в квітні 1968-го року. Шено застрілив Альберту Кінґ у баптистській церкві Ебанезера, коли вона під час Богослуження грала на органах. Вбив він також диякона Едварда Войкіна та поранив одну жінку. Убійник кричав, що „війна це не закінчилася" та погрожував, що вб'є всіх присутніх. Коли його зловили, то він сказав поліції, що прибув до Атланти з Огайо, щоб на наказ „мого бога" застрілити пастора цієї церкви Мартина Лютера Кінґа старшого, чоловіка вбитої. Тому, що пастора Кінґа тоді не було в церкві, Маркус Шено застрілив його дружину Альберту Кінґ, бо „вона була найближче до мене". Він сказав поліцаям, що стріляв до інших двох осіб, бо вони також поклонялися ідолові". „Християни є моїми ворогами", заявив Маркус Шено, який є студентом післядипломних курсів у Стейтовому університеті Огайо. Поліція думає, що Шено є психічно хворий та що діяв сам, тобто поліція наразі твердить, що не було жадної змови вбити пастора Мартина Лютера Кінґа.

УКРАЇНСЬКА РАДІОГОДИНА НА „ВЕРХОВИНІ"

Заходами кількох ініціятивних осіб і в порозумінні з радіостанцією в Порт Джервіс, Н. Й. урухомлено українську радіогодину для українців, які постійно живуть в Глен Спей чи довколишніх околицях. Радіопередачі передаються кожної суботи від год. 7 до 7:30 вечора. Метою цієї програми, як подається в окремій летючці, є задовільнити культурні потреби громади і спричинитися до дальшої розбудови Українського Села у Глен Спей та інших громад в околиці.

Спонзорами радіопередач є українські установи, підприємства і поодинокі особи. Радіопередачу провадять Богдан Бідяк і Володимир Змій.

УКРАЇНСЬКА УНІВЕРСИТЕТСЬКА ІДЕЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Українська суспільна свідомість росте. Люди, які важко працюють і живуть надзвичайно скромно й не належать до багатіїв, жертвують своє майно на українські студії, щоб створити новий прошарок своїх молодих науковців, щоб посилити наукові досліди в українїстиці, щоб видавати наукові праці, які мають відкрити очі світу на українську науку та культуру. Коли б тільки це не була лише одна родина, одні фундатори! Коли б перейшли в чин усі ті гарні та благородні думки і н ш и х наших громадян так, як перейшла в чин благородна ідея тієї родини, яка згадана у цих рядках. Англо- і франкомовні університетські кола дуже високо оцінили фундаторів, оцінили тим більше, за те, що фундатори, створюючи фонд, пошанували своє рідне жертвою своєї праці і свого скромного, не багатого життя.

К. Б.

ПАТРОНАТ НАД ОСЕРЕДКОМ НТШ в САРСЕЛІ — ГРУПА в ТОРОНТІ

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ

ЗАМІСТЬ КВІТІВ:

Бл. п. О. ПАЛІЄНКО:

Пластова Станиця в Торонті	$ 15.00
З. і В. Семенюки	10.00
д-р Людмила Бризгун	5.00
О. і Я. Соколики	10.00
М. Парсонс, Чарльотте, ЗСА	10.00
Н. Водонеці, ЗСА	20.00
Разом:	$70.00

Бл. п. О. ХОРОСТІЛЬ:

Б. і І. Пузики	$ 20.00
Марія Івашко	25.00
д-р Л. і С. Крохмалюки	10.00
С. Царик	4.00
С. і Р. Пузики	20.00
В. і Н. Закалужні	10.00
мґр В. і С. Буцики	10.00
Б. Гуль	15.00
М. і Л. Ковалі	25.00
М. і Д. Савки	20.00
А. і С. Хараки	20.00
Марія Спольська	15.00
А. Горохович	5.00
З. і В. Окіпнюки	20.00
О. Фелендиш	5.00
Д. і О. Федики	15.00
Е. і О. Бориси	10.00
Н. Закидальська	5.00
Разом:	$254.00

Бл. п. д-р К. ПАНЬКІВСЬКИЙ:

Марія і Ольга Зелені	$ 25.00
д-р П. Гнатів	20.00
Ліда Боднарук	20.00
О. Тарнавський	10.00
мґр Ю. Терлецький	10.00
Григорій і Марія зі Скобельських Реплянські	10.00
Разом:	$ 95.00

Бл. п. ОЛЕКСАНДРА ПЕЛІГА:

Родина і Знайомі	$ 80.00

Бл. п. НУСІ та МАРКОВІ ПЕСТИКІВ

Венесуеля:

інж. Ю. і Л. Жезневські та інж. Ф. і В. Якимці	$ 50.00

ЩЕДРІВКА 1974 Р.

Щедрували пп.: О. Зелена, В. Маланчій, О. Нагніт та Г. Бугель:

По 40.00 дол. — мґр В. Кузь	$ 40.00
По 20.00 дол. — Кооп. ПЛАЙ і Лев Винницький	40.00
По 10.00 дол. — О. Нагніт, М. і О. Зелені, Е. і В. Москалюки, А. і Г. Бугелі, В. Маланчій, Е. і О. Бориси, Н. Закидальська, С. Кузь, Н. Яцик, В. і Я. Верґановські, Б. Дзьоба, Н. Рипецький, М. Барабаш, І. Бриґадер, Д. і М. Цибульські, Е. і М. Ващуки, Я. Лавришин, М. Голод, В. Янішевський, Л. і В. Гули, Р. і А. Ганківські	210.00
По 5.00 дол. — Ю. Дичок, З. Татарський, Б. Пендзей, М. Весоловська, М. Юник, О. Хабурський, Е. Косевич	35.00
Разом:	$325.00

ДАТКИ:

У Венесуелі зібрав інж. Ф. Якимець:

інж. В. і З. Ленчицький	$500.00
інж. Ф. і В. Якимець	450.00
д-р А. Якимець	200.00
інж. Ю. Якимець	150.00
д-р Р. Припхан	100.00
Інж. Ю. Жизневський	92.00
п В. Кузьма	62.00
інж. Ю. Ленчицький	50.00
інж. Б. Пониський	50.00
інж. В. Закревський	50.00
п. В. Бухневич	47.00
Українська Громада у Валенсії	40.00
проф. інж. В. Коваль	25.00
проф. інж. Б. Король	25.00
д-р Софія Припхан	25.00
пп. І. і Л. Козбур	20.00
п. В. Коборник	10.00

Коляда — прислав інж. Ф. Якимець:

о. Л. Лотоцький	50.00
інж. Р. Комарич	25.00
інж. Р. Любинський	25.00
інж. О. Тижук	25.00
інж. Ю. Приймак	20.00
інж. О. Приймак	20.00
Разом:	$2,061.00

Кредитівка при Церкві св. Миколая, Торонто	$250.00
інж. М. Селешко	100.00
М. Клюфас	100.00
д-р В. Прокопець, Ст. Кетеринс	97.00
Я. Ребрик	12.00
Н. Закидальська	12.00
д-р Оксана Барановська	25.00
Микола з Ярославою та Параскевія Хархаліси	22.00
М. Мельничук	40.00
мґр І. Манастирський	50.00
І. Руденський, Ст. Кетеринс	50.00
Пластова Станиця Вінніпеґ, збірка	72.00
Церква св. Юрія, Ґрімсбі	50.00
Т-во Українських Самостійників, Ґрімсбі	50.00
МУН, Гамільтон	25.00
Філія УНО, Гамільтон	125.00
Т-во Українських Жінок, Гамільтон	100.00
Делеґатура Патронату НТШ Монтреаль, відсотки	55.01
Союз Українок Канади, в Монтреалі	60.00
Я. Бачинська, Монтреаль	10.00
І. Король, Монтреаль	10.00
В. Яріш, Монтреаль	10.00

Замість квітів на могилу бл. п. РОСТИСЛАВА ШУЛЬГИНА

Українська Редакція Міжнародної Служби „Радіо Канада", Монтреаль	$ 37.00
Д. Мельник, Беллвіл, Онт.	10.00
Разом:	$1,372.01
Разом	$3,433.01

Дальші датки просимо вплачувати на: ПАТРОНАТ НТШ c/o "PLY" CO-OP., LTD., 768 Queen St. West, Toronto, Ont., Canada M6J 1E9.

Замість квітів на могилу

бл. п. УСС-а Стефана Хомяка

зложили на Дар Українському Воєнному Інвалідові:
по 10.00 дол. — Центральний Комітет Українських Організацій в Маямі і А. Роздольський;
по 5.00 дол. — Мудрейко Іван і Надія, Кучкуда Олег і Соня, Курман Михайло й Ірена, П. Ракуш, П. Ганущак, п-во Балабан, Бацвин, Гуменюк і А. Углярр.

Родині Покійного висловили глибоке співчуття.

Замість квітів на могилу

св. п. д-ра Ярослава Кокорудза

складаю 25.00 долярів
на Фонд „Церква в Потребі".

Борис ШАРИП

Louisville, Ky.

Замість квітів на могилу нашого Дорогого

Міська Поточняка

складаємо
50.00 дол. на Альманах Стрийщини, і
50.00 дол. на пластовий Загін „Червона Калина".
Іван, Леонтія, Константин, Ростислав, Маруся, Богдан, Віра, Христя і Борис БОДНАРУКИ

Зелені Свята на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу

В неділю Зіслання Св. Духа по пол. о год. 4-ій відправився торжественний Парастас на єпархіяльнім цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й. за всіх померлих, похованих на тому цвинтарі. Спільний парастас відправив Владика Кир Йосиф в сослуженні отців: о. Петра Чавса, монс. Федаша, о. Петра Феродчука, о. Юрія Бінковського, о. Романа Білецького, монс. Вол. Паски о.о. Василіян Вол. Гавліча, В. Слюжка, Б. Андрейчука, о. Л. Голдейда.

Відтак Преосв. Кир Йосиф виголосив проповідь про обов'язок почитання померлих гідним похованням на своєму цвинтарі, відповідним удержанням місць їхнього спочинку, ставленням пам'ятників на гробах та постійними молитвами за спокій їхніх душ, бо мірилом культури даного народу є місця поховання їх умерших. „Український нарід від самих початків християнства завів гарний звичай улаштовувати походи на свої кладовища у день Зелених Свят. Особливо вшановувано національних героїв, тобто тих, що причинилися до зорганізованого життя українського народу і віддали своє життя за Батьківщину. Ніхто так високо не підніс вагу любови ближнього, а тим самим любови борців за волю народу, як Ісус Христос, який сказав: „Більшої від цієї любови нема, як хто життя своє кладе за своїх друзів". Старші наші пам'ятають, з якою відвагою, небезпекою та саможертвою йшли українці на цвинтарі та клали тернові вінки на гробах своїх національних героїв під час польського панування, як то польська жандармерія відбирала вінки та арештовувала тих, що протестували. Ці зеленосвяточні звичаї придержуємо в країнах нашого нового поселення, де тішимося свободою, де можемо плекати свої релігійні й народні звичаї і традиції..... Вдколи українську землю топче безбожна комуністична влада наш нарід там не має змоги спокійно занести свої молитви перед Престіл Всевишнього за тих, що впали за волю України. За те по всій Україні таємно моляться сьогодні заковані, задержавши свої традиції... але моляться не на могилах, бо большевицький режим їх знищив... але моляться серед червоних маків і синіх незабудьків, які виросли на місцях, де були могили. Ми, що залишились при життi повинні продовжувати зеленосвяточні традиції, передавати їх нашим нащадкам, щоб відчути особливо в день Зелених Свят нашу нерозривну цілість і єдність з тими, що залишилися на рідних землях, як і з тими, що впали".

По спільнім парастасі і по слові Владики відбулося посвячення пам'ятника на гробі бл.п. о. Николая Вояковського, Апостольського Візитатора в Німеччині, а останньо пароха церкви св. Духа в Бруклині. На це посвячення прибула зі Сиракюз вдова по бл. п. о. Николайві, Анна Вояковська. Опісля правилися панахиди на поодиноких гробах. Особливіші поминки відправлено на таборах похованих о.о. Василіян і їх півбратів: о. Николи Когута, о. Ізидора Когута, о. Іренея Готри і братів.

Присутніх на цвинтарі було понад 400 душ, які прибули, щоб помолитися за своїх рідних похованих на єпархіяльнім цвинтарі. Оглядали всі посілості єпархії, де, за словами Кир Йосифа, має з часом повстати Українська Національна Святиня Марії, яка була б зразком-реплікою різних Марійських відпустових місць в Україні.

Уже зачалась робота над побудовою великого мармурового пам'ятного хреста на кладовищі св. Духа. На тому Пам'ятнику будуть вирізьблені на мармурі важливі події нашої церковної і народної історії враз із іменами їх провідних особистостей.

Того дня закуплено 58 площ на гроби, так що досі разом замовлених є 310 місць на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу.

В. В.

ПОВІДОМЛЕННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ

З уваги на те, що в днях від 29-го липня до 10-го СЕРПНЯ „Свобода" НЕ БУДЕ ПОЯВЛЯТИСЯ — проситься всіх, хто мав би на цей час якісь оголошення, надіслати їх до публікації перед тією двотижневою перервою.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 14-го ЛИПНЯ 1974 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Піврічні збори Т-ва Запор. Січ 367 Відд., о год. 1:30 по пол. в Укр.-Амер. Клюбі. На порядку: звіти — Ю. Комісії, делеґатів з 28-ої Конвенції, вибір комітету на пікнік, який відбудеться 28 липня, збирання членських вкладок, роздача дивідендових чеків. Проситься чл. прибути. — П. Дзюба, гол., М. Лилак, кас., В. Попович, секретар.

РОЗШУК

ІВАН МАРЧУК МИРОНІВ

виїхав до Америки 1914 р., с. Кошенів, Новоград - Волинського р-ну, Житомирської обл. Пошукує родина. Прошу зголоситись до:

M. WAPOWSKY
Box 530
Sicklerville, N.J. 08081

7143. ЗЛОВЛЕНІ!!

Після дня, зайнятого полюванням на беззахисних тварин, банда розбійників спочиває... В цей сприятливий момент діти тихо просуваються до отвору печери... Раптом... Гей, гей! Що ми тут маємо?!..